

Tartalom

A

Bevezető 1. oldal

M

Szinay Balázs - Bócai-Soós Judit, a Tamasz Irodalmi Alkotócsoporthoz vendégének felolvasó-, beszélgető estje - 2010.10.13. 1. oldal

Ű

Szabó László - Műhelytitkok..... 4. oldal

A

Boér Péter Pál - Grafitot tessék!..... 5. oldal

K

Brátán Erzsébet - Érték még a könyv? 6. oldal

Ö

Brátán Erzsébet - Élem a könyvem 11. oldal

Z

Szinay Balázs - Akkor vagy most? – egy társadalmi felépítmény 5000 évvel ezelőtt és napjainkban 14. oldal

E

Boér Péter Pál - Hangyafrász 20. oldal

G

Mogyoróssy Sándor Dániel versei - *egy fiatal beregszászi szerző bemutatkozása* 21. oldal

A

Kenyeres Mária versei 22. oldal

V

Brátán Erzsébet képversei 23. oldal

E

Giriczné Gyányi Mária versei 24. oldal

R

Dobos Tamás - Ördögi kerék - Tisztelgés Jim Morrison előtt..... 25. oldal

S

Götli Kinga Réka versei..... 27. oldal

Pálinkás Imre - Stációk..... 29. oldal

Bevezető

Kedves Olvasó!

Aktuális lapszámunk három fő témakört állít középpontjába. A „Rendezvényajánló, beszámoló” rovat után elsőként az írás, az írott művek és a szerzőség kérdésköre kerül terítékre a folyóirat oldalain. Cikkek és novellák kutatják a művek megszületésének, azok publikálásának körülményeit és a szerző által mindeközben megélt realitást.

A lapszám második nagy egységét az oldalainkon szinte minden alkalommal jelenlévő társadalomkritika alkotja. Egy hosszabb hangvételi cikk és egy abszurd novella erejéig igyekszünk kitérni erre a témakörre és kutatni a társadalom állandóan visszatérő, aktuális kérdéseire a választ.

Olyan kérdések ezek, melyek az emberi lét és társadalmi berendezkedés eddigi összes korszakában felmerültek már, de végleges választ idáig még nem sikerült találni rájuk. A cél itt sem elsősorban a válaszadás, sokkal inkább a szembesítés ezekkel a kérdésekkel.

Végül az eddigiekhez képest rendhagyó módon nagyszámú verssel zárjuk a lapszámot. Verseket mindig is szerepeltek e folyóirat hasábjain, de ez alkalommal igyekeztünk még több szerzőt és versformát bemutatni, többet, mint korábban bármikor. Szerepelnek itt a Beregszászi irodalom legifjabb képviselőinek gyöngyszemei, de akár képvversek, vagy összefüggő versciklusok is egy-egy szerzőtől.

Szinay Balázs

Bódai-Soós Judit, a Tamasz Irodalmi Alkotócsoport vendégének felolvasó-, beszélgető estje - 2010.10.13.

A címben megnevezett alkotócsoport szervezésben 2010.10.13-n Bódai-Soós Judit író-költővel és műveivel volt alkalmunk megismerkedni élőben. Mielőtt az esemény összefoglalóját közzétennénk, álljon alább bemutatkozása, saját szavaival, azok számára, akik nem tudtak részt venni a felolvasáson és netán még nem hallottak róla.

Curriculum vitae

Szekszárdon születtem és egy Tolna megyei faluban nőttem fel, amit a helybeliek Bogyzsláviának hívnak. A Gemenci erdő szélén, a Duna partján fekszik, éppen ott, ahol a Sió belefolyik a Dunába. Élő és holt vizektől körülvéve.

A község a térképeken ugyan Bogyzsló néven szerepel, de az ott lakók tudják, hogy más világ ez: Bogyzslávia - egy valódi meseország.

Legalábbis én, szebb napjaimon, így emlékszem vissza rá...

Már itt, egészen ifjú koromban kiderült, hogy jó logikai érzékkel bírok, melynek köszönhetően a matematika rejtelseinek elsajátítása nem okoz számomra különösebb nehézséget, inkább játék csupán. Leleményes tanáraink arra is figyeltek, hogy megszerzett tudásom továbbadása sem okoz problémát, és könnyedén fordítom nehézkes, valljuk be, néha unalmas felnőtt-nyelvüket, diáktársaim számára sokkal érthetőbb, szabatosabb, és főként szórakoztatóbb gyermeknyelvre.

Így aztán általános iskolás korom utolsó éveiben egyre rendszeresebben állítottak maguk mellé (vagy helyett) a katedrára. Ekkor – 13-14 éves koromban – indult tanári pályafutásom. Ami ellen középiskolás éveimben kézzel-lábbal tiltakoztam; minden más szívesebben lettem volna, mint pedagógus; de az érettségim évében már itt is a maga oldalára állított a tanári pulpitus, és megadtam magam a sors szeszélyének, a végzetnek (vagy nevezzük

Bódai-Soós Judit, a Tamasz Irodalmi Alkotócsoport vendégének felolvasó-, beszélgető estje - 2010.10.13.

bárminek), mely a szegedi egyetem matematika tanár szakára vezérelt.

Foglalkoztatott az a gondolat is, hogy genetikus legyek, vagy csillagász (a határtalan mikrokozmosz és a végtelen makrokozmosz csábítása), vagy író legyek; költő, regényíró, műfordító, vagy egyszerűen csak szabadúszó tollforgató. Vonzott a francia nyelv kelleme-dallama, a lét legmélyebb értelmét fürkésző filozófia, és a fényképészet varázsa, ahogy a múlt pillanatot próbálja csapdába ejteni, mint pók a hálójába kerülő legyet. De, mint egyik nagyra becsült tanárom bölcsen megjegyezte: "Ma már nem a polihisztorok korát éljük", így az ember esendően lusta természetét követve, a legkönnyebb utat választottam, és matematika tanár lettem, megőrizve legfőbb szórakozásomul az írást.

Az írás az életem gerince, váza, támasza, korán meghalt apám helyett apám, hiszen – még írni sem tudtam, és máris alkottam – az írás örömét szinte a beszéddel, járással együtt ismertem meg. 4-5 éves koromban édesanyám jegyezte le az általam költött első versikéket, aztán végigverseltem az általános iskolát. Középiskolás koromban kísérleteztem első novelláimmal, majd később, egyetemistaként, a mesékkel.

A regényírás vágya mindig bennem lappangott, kiskölyökként alkottam is egy levél-regényt, de később hiányzott a kitartás, a témához való hűség belőlem. 2004-ben kezdtem első, komolyabb regényemet, melyet 2006-ban fejeztem be. Műfaja nehezen behatárolható; én pszicho-sci-fi-nek mondanám. Számomra önismereti terápiás munka volt e regény írása, nagyon sokat tanultam belőle önmagamról, és az emberi kapcsolatokról, fájdalmas volt írnom, de megérte, még akkor is, ha kiadásra alkalmatlan.

Következő regényemet, a Visszafelé szaladó fákat nagyjából 8 hónap alatt írtam meg, és nagyon szerettem írni – közben újraéltem gyermekéveimet, és végre eltemettem magamban 21 éve "temetetlen" apámat, s a 12 éves koromban átélt mély tragédia kiváltotta megrekedt gyászt végre lezártam.

A történet megírásában elsősorban az inspirált, hogy minél többet megmutassak a '80-as évek falusi világában rejlő emberi értékekből, melyek ma már, egyre nehezebben lelhetők fel.

A történet kerek, lezárt, a folytatás lehetősége mégis bennem él, mert saját gyerekkori emlékeimre támaszkodva még nagyon sok mindent megmutathatok, ami manapság veszni látszik...

Egyetemi éveim alatt magántanítványok sorát segítettem érettségihez, sikeres pótvizsgához, vagy éppen a pótvizsga elkerüléséhez, és közben azt éreztem néha, hogy többet tanulok, mint az egyetem padjaiban.

Friss diplomámmal zsebemben, egy szekszárdi középiskola szépreményű matematika tanára lettem, de „szép reményeimben” hamar csalatkozva, egy év után a szakmának búcsút intettem. Szabadabb léleknek születtem annál, hogy sem az iskola kötelékeit, korlátait magamon tűrjem akkor is, amikor már nem kényszerít erre diák-létem.

Nagy változások, döntések időszaka volt ez egyébként is számomra; életem társával ekkor léptünk a házasság mezejére, és kis batyunkkal, mint két vándor, egymásnak válllvetve, a fővárosban vertünk tanyát. Ahol egyből elcsábított a szociális szféra csodálatos, és egyben embert-próbáló világa, elsőszámú hivatásommá lépve elő.

Dolgoztam anyaotthonban, gyermekjóléti szolgálatnál, gyermekotthonban és családos szállón. Közben elkezdtem családterápiát tanulni, és egyre mélyebbre merültem az önmegismerés feneketlen kútjába.

Az élet (vagy nyughatatlan lelkem?) azonban úgy hozta, hogy megint más irányba lépjek tovább; pedagógus-énem ismét előtérbe került, és néhány éve főállásban magántanítványokat oktatók.

Szívesen tanítok, mert örömet okoz, ha megmutathatom másoknak is a matematika szépségeit, és mindeközben új – és újabb embereket ismerhetek meg.

Sokat tanulok tanítványaimtól én is, elsősorban önmagamról, és a világról, melyet együtt építünk magunk körül. A tanítással kapcsolatban őrzök egy „félíg-titkos” álmot is; szívesen tanítanék egyszer börtönben, tanulni vágyó elítélteket, mert hiszem, hogy a kilátástalanság reményt szül, melyet érdemes támogatni, mert a remény a legnagyobb erő a túléléshez.

Bódai-Soós Judit

**Bódai-Soós Judit, a Tamasz Irodalmi Alkotócsoport vendégének
felolvasó-, beszélgető estje - 2010.10.13.**

A Tamasz Irodalmi Alkotócsoport Klubja 2010 őszétől szervez irodalmi összejöveteleket Budapesten, a X. kerületi Pataky Művelődési Központban, havi rendszerességgel. Ez alkalommal, az esemény vendége Bódai-Soós Judit volt.

Az est folyamán, a mintegy szűk két órás programban, Bódai-Soós Judit műveiből maga a szerző és Kende Sándor, az Alkotócsoport vezetője olvasott fel, 4 blokkban. A felolvasások a szerző teljes munkásságát átívelő repertoárt vonultattak fel. Az egyes felolvasói blokkokat a szerző kedvenc zenéi fűzték össze. A zenék között elhangzott a rock, a pop, vagy éppen a komolyzene világához köthető zenemű is.

A bevezető zene után elindult az első felolvasói blokk, ami a *Régi-régi* címet kapta. Itt nyitásként *Az első pad* című novella hangzott el a szerző előadásában. Ez a novella azért is lényeges, mert ez volt az alkotó első olyan novellája, amelyet a közönség elé is tárt, és ami egyből díjnyertes írás is lett a *Napút* pályázatán. Később egy igen korai vers hangzott el, melyet a szerző még 13 éves korában írt, majd egy 2005-ből származó szerzemény, a *Tükör barát*.

A második blokk, az ősszel foglalkozott. *Vivaldi - Ősz* című szerzeménye után az *Üveggolyóknak* elkeresztelt, egy-egy rövid történetet feldolgozó, prózai ciklusból halhattuk a *Mosolyhét* című szerzeményt. Ezt követték az *Őszi versek*, cím szerint a *Nyári misztérium*, az *Őszi falevél dal* és *Az ősz reménye*.

A harmadik blokk középpontjában a halállal és az elmúlással összefüggésbe hozható szerzemények – és némi ellensúlyként – a humor álltak. Az első témakörbe sorolható az elhangzott művek közül a *Megcsalatva* című vers, de az olyan *Félperces borzongások* címet viselő rövid prózai művek is, mint a *Fotel*, és az *Ék*, melyek „krimibe illő” hangvételük miatt viselhetik méltán ezt a jelzőt. A félpercesek után a szerző új, *Visszafelé szaladó fák* című, saját életrajzi ihletésű regényéből hallhattunk rövid szemelvényeket. A *Jövőre nyíló önmagamban*, a *Boszorkánytánc* és az *Ősrobbanás* című versekkel kicsit elkalandoztunk a versek világába is, hogy aztán újra visszakanyarodva a prózához, egy rövid történet erejéig kitérjünk a szerző, a sci-fi világába tett próbálkozásainak egyikére is. Már a sci-fiben is megjelent a humor, de az igazából az *Az amőba álma* és a *Szakítás* című írásokkal érte el csúcspontját az est folyamán.

A záró blokk pedig az *Életé* volt. Itt helyet kapott az *Eszem-izsom beszéd* című humoros írás, illetve a bensőséges hangulatú, elgondolkodtató *Békém Gyergyón* és a *Hitem* című versek.

Összességében változatos és érdekes programnak lehetett szem- és fültanúja a főként már ismerős közönségből álló hallgatóság. Bebarangoltuk a szerző egész eddigi munkásságát, és utunk során bebizonyosodott, hogy a szerző legalább olyan élvezetesen elő tudja adni műveit, mint amilyennek megírja azokat. Írásai választékos forma- és témavilággal dolgoznak. Egyaránt szórakoztatót alkot a verselés és a prózai művek terén is. Képes az olvasót megnevettetni (például a *Szakítás* című írás), vagy éppen lehangolni írásainak mélyenszántó tartalmával és hangulatával (például a *Hitem* című írás).

Jól éreztem magam, köszönöm az élményt!

Szinay Balázs

Műhelytitkok

Hogyan születik a vers? Milyen folyamatok zajlanak, amíg az ember megszüli, majd elkeresztelve a világ elé tárja? Csak tehetség az egész? Mennyiben tudatos, vagy kellene, hogy tudatos legyen ez a folyamat? Erre próbálok saját tapasztalataim alapján, és néhány olvasott vélemény alapján választ találni, ebben a rövid írásban.

Először keletkezik az érzetek, érzések, tapasztalások, netán intuíciók mentén valami, ami furcsa örvényként kavargog, majd egyre nehezebb lesz, elkezd kikristályosodni néhány kép, gondolat, amit leír, vagy nem – de minden esetre próbál fejben tartani az ember. Amikor eljön az a pillanat, mikor már nem bírja magában tartani többé ezt a gondolathalmazt, megérkezik az ún. ihlet. Papírt, írószerszámot, klaviatúrát keres a költő, és a vajúdás után – mely néha két hét, néha két óra – megkezdődik az írás. Az illető bezárkózik, egyfajta extázis lesz rajta úrrá, megszűnik a külvilág, csak az létezik, amit ír és közben a fej gondolatban már a következő sornál jár, közben áthúzza, visszaolvas, javít, végül mikor már úgy érzi, mindent megírt, amit e tárgyban tudott, elégedetten tekint a hosszabb-rövidebb vajúdás után elkészült betűhalmazra, még javítgat – már ha van ereje hozzá – és egy-két napig látni sem akarja energiáját kiadva, egyéb tevékenységhez fog.

Ezzel vége is lehetne a dolognak, mondván, akkor éreztem, most csak elrontanám, ám egy idő múlva, az extázis elmúltával bekövetkezik az elkerülhetetlen; tiszta fejjel kíváncsi arra, mi került itt megörökítésre. Előveszi a szöveget, próbálja átérezni újra a „születést”, amire még azt hitte íráskor tökéletes. Aztán gyakran meglepve látja, olyan alapvető hibákat követett el, melyek ordítanak felé. Na, ekkor kezdődik az igazi munka, az agyalás, az órákig tartó szöszmötölés egy szó miatt akár, és ez a tudatos tevékenység bizony órákba, napokba telhet, egész addig, míg úgy érzi, a csiszolatlan munkából briliánst alkotott – képességeihez mérten.

Végül aztán a formába öntött gondolatot legépeli, ha már le van, akkor most végzi el az utolsó simításokat. Ezzel kész is az alkotás, ha még nem tette volna, nevet ad a „gyereknek”.

Az alkotó a világ elé tárja művét, és izgatottan várja a reakciókat. A szöveg meg halad a maga útján önálló életre kel papír- és weblapon, és végképp elszakad az alkotótól.

Mi tehát mindebből a tanulság? A jó vers, csakúgy mint a jó iparosmunka, időt kíván. Illyés Gyula ír egy kávézóban verset író hölgyről, Párizsi, 1947-ben írt útinaplójában, majd hozzáteszi: „A vers negyedóra alatt kész volt. Olyan is lett.” Az említett verset nem közli, de ebből a megállapításból is kitűnik, a költészet maximum 20% tehetség, a maradék pedig kemény, szórakoztató, ám felelősségteljes-munka. Ezt a fajta tudatosságot még a dadaisták, a szürrealisták sem hagyhatták el, mikor remekműveket alkottak, e nélkül a szöveg – talán ez a legjobb szó rá – faragatlan.

Nem zárom ki, hogy e rövid gondolatmenetnek lesz folytatása, addig is elrettentő példaként hozom „A Nap fölé” című versem, a hozzászólásokkal együtt, mely a következő hivatkozáson megtalálható: <http://lancolat.wackwall.com/blogs/200>

A műhelymunka, az extázis utáni csiszolás elmaradt, látszik is rajta. Talán ezzel a saját példával tudom érzékelteni leginkább, mennyire fontos, elhagyhatatlan része az írásnak az önkritika, az alázat, és az utómunka.

Szabó László

Grafitot tessék!

Épp a huszadik cikket nyomja el, íróasztalára görnyedve, egy kancsó kávé mellett, plajbászát rágva, szabvány-méretű papirosát kapirgálva, másik kezével idegesen dörzsöli a fejét, bekap egy konyakot és a világ legszerencsétlenebb emberének érzi magát. Ötlete egy szál se! Sem egy nyavalyás történet, sem valami érdekesség, amit papírra vehetne. Olyan kiszolgáltatottnak érzi magát. Ha nem sajnálná, eldobná a papírt és ceruzát, felcsapna aktivistának, hogy az embereket kínzó írást tiltsák be. Sóhajt nagyokat, még iszik és rágyújt, de ahogy jött, ez az írás betiltás ötlete úgy el is párolog. Mihez is kezdene nélküle? Úgy határoz, hogy ír! Bármilyen az eszébe jut és ha ebben segíti, akkor majszolja a doppingnak vásárolt grafitot. Olyan íze van, mint a szénnek, kisgyermek korában megkóstolta, a fűszerműhelyben, a széntablettával is megismerkedett, amikor emésztési gondjai voltak. – Nem is rossz ez a grafit, ha megeszek egy kilót, biztosan az a szadista ihlet, ami össze-vissza kódorog, mindenki más irányába, majd csak kupán vág engem is. Bűdös ez az íz és keserű, mégsem kéne ennem... Akkor viszont csak két lehetőség marad, vagy az összes múzsát lenyilazom – ezzel viszont elvágok minden további forrást –, vagy a nem nemtelen cél érdekében, orromat befogom és gyömszőlöm magamba a grafitot. Türelmesen várok, nézek a nagy semmibe. Ekkora önfeláldozásra, grafittevő alázatomban majd csak észrevesz valaki. Ott megy a falon egy szűnyeg... Megvan! A malária terjedéséről fogok tudományos eszmefuttatást írni. Ó, drága múzsám, köszönöm! Kicsit fáj a fejem a kupán kólintásodtól, de örülök neked. Ici-pici problémát látok, nem igazán értek mélyrehatóan, a maláriaszűnyeg malária terjesztéséhez. Annyit hallottam, hogy nagyon hasonlít a közönséges szűnyeghez és azt a ronda járványos kórt terjeszti. Hát ebből nem lesz világsiker. Na, ezek még egy kanál grafitot. Jó, hogy észbe kaptam és porrá őröltem, különben már a fogaim is kezdtek múzsa áldozatokká silányulni.

És behúz még egy jó deci konyakot, egy kisebb vödörnyi kávé kíséretében, füstös szobájában papírokkal körülvéve. Majd veszi az írószert és elkezd írni. Még nem tudja, mit süt ki ötlettelen fejéből, de nekilát. „Tanulmány az írásról.” Remek cím, gondolja és folytatja.

„Ha valaki írásba kezd, alapvető fontosságú, hogy tegyen róla, a környezetében senki más ne írjon! Lehetőleg a világon senki, hiszen így elveszik tőle a kibontakozás lehetőségét. Tehát, lehetőleg be kell tiltani, vagy korlátozni kell, hogy rajta kívül más is betegye a lábát a tollforgatók közösségébe. Legjobb, ha ő maga egyedül a tollforgatók közössége, az egészséges verseny az, ha saját magával versenyez.” Közben bema szol 3-4 kanálnyi grafitot, majd folytatja.

„Képzelnék el egy könyvesboltot, ahol szerzők százai, rémesebb esetben ezreinek művei elérhetőek. Mennyi esély marad az önkifejezésre? Minimális! Az íráshoz való jogot ezért korlátozni kell valamilyen módon. Nem feltétlenül nagydobra verem, csak öncenzúrára kényszeríteni, a magát konkurenciának képzelő, tollat emelni is alig képes firkász tömegeket. Csúnya szó az öncenzúra, ennek sugallatára soha nem derülhet fény! Ezért szigorúan, önkéntessé kell azt erőltetni.”

Még 2-3 kanál grafit után, pocsék, eldobni való munkáját a grafomán lassan befejezte. Jól lakott grafittal, mániákusan leöblítette egy stampedli konyakkal, nyújtózkodott egyet, majd vette a következő papírt és ceruzájának végét rágva, elkezdte sekélyes agyát erőltetni, valami használható ötlet születésére, legalább olyan jóra, mint amelyet az írói önmérséklet kötelezővé tételére, előbbi „művében” rendszerezett.

Érték még a könyv?

Úgy érzem, lezárult életem egyik szakasza, melyben még a sötétben éltem, ám sikeresen rátaláltam a kivezető útra, attól a naptól egy másik szakaszt élek. A kőkemény útkeresés közben minden lépcsőfokot leírtam, bátran elmondhatom, az írásba kapaszkodtam. Amióta az eszemet tudom, azóta írnom „kell”, általában mindent észérvekkel megmagyaráztam, kategorizáltam, és ha ott heverték a megtörtént dolgok a papíron, akkor megnyugodtam. Életem első negyven évében azt kutattam, mi lehet a célom, miért vagyok, ki vagyok én? Amikor a sötét fellegek fölött megláttam a napot, rájöttem, írnom kell! Bár eddig is írtam naplót, újságcikkeket, gyógynövénykönyveket, gyűjtöttem gyerekszájakat, népi mondásokat, szállóigéket, megírtam az életről szerzett tapasztalataimat, ám ez az írás mégis már más volt. A saját történetem papírra vetése közben rám zuhantak a versek, a novellák, egyéb történetek, amelyek mélyen érintettek, ezért szerettem volna megosztani másokkal is. Sokat köszönhetek a barátoknak, a családtagoknak, akik segítettek ebben, és jó néhány dologra rávilágítottak.

Útközben sokféle reakciót tapasztaltam a könyvek értékéről is, nem kellett messzebb menjek a saját környezetemnél. Voltak, akik hittek bennem, akik kinevettek, lenéztek, elítéltek, gondolatban megsimogatták a fejemet, „– jól van, na, ha mást nem tudsz, hát írd csak!” Néha tévován tévelyegtem az úton, ám magamban mindig biztosan tudtam, mi a dolgom. Az alábbiakban megosztok veletek néhány „érdekes” tapasztalatot.

Egyik közeli ismerősöm kezdetben kinevetett, legyintett arra, amit teszek, hát hogy tudja, miről beszélek, átadtam neki az első könyvem készülő tervezetéből egy példányt. El sem olvasta, kiakadt az első fejezetnél, majd néhány hét múlva félrefordított fejével visszaadta nekem, eltelve magától az írást, mint valami fertőző gócpontot. Bevallom, rosszul esett, mert pont tőle nem ezt vártam, hanem inkább konkrét segítséget, vagy valamilyen építő jellegű kritikát. Azon morfondírozott, miért erről írok, óvodapedagógus lévén írjak inkább mesekönyvet. Akkor azt feleltem, mesekönyvet nem tudok írni, legalábbis még nem próbáltam, és az ember úgy van vele, hogy arról ír, amiről úgy érzi, muszáj, amire van ihlete, ami jön magától. Láttam, nem értett egyet velem, sőt ideges lett a mondanivalómtól. Később feldúltan felhívott telefonon.

– Elképesztő! Hallom megint a billentyűt vered! Mit tudsz annyit a gép előtt ülni? Neked nincs más dolgod? – fortyogott.

– Dolgozom... - feleltem nyugodtan.

– Áh? Igen? És pénzt keresel vele? Mert ha nem, akkor az nem munka! A munka az, amikor pénzt keresel! Értetted? Pénzt! Pénzt! Pénzt! – fuldoklott kioktató hangon, a túloldalon, szinte láttam, amint belevörösödik.

– Igen, értettem... – folytattam nyugodtan, magamban mosolyogva. Mit mondjak el neki?

Könyveket írok, de hisz tudja...

– Szóval az nem munka, amit te csinálsz, és fogalmam sincs, hogy mit tudsz ott lenni annyi időt! A munka az, amikor én szétdolgozom magam a melóhelyen, és amikor hazarohanok, kitakarítok, főzök, mosok, és ellátom a gyereket! – fejezte be a kioktatást.

– Mikor érsz haza? – tettem fel egy nyugodt kérdést.

– Este kilenckor! Minden nap! Tizenkét órázom! – kiáltotta magából kikelve.

– Aha... jó sokat dolgozol... – igen, tudom, mindent a férje, és az anyukája végez el helyette, hisz soha nincs otthon.

– Na, látod? Ez a munka! És pénzt is keresek vele!

Hogyan tudja ellátni a gyereket este kilenc után, amikor hazaér, hiszen a kicsinek nyolckor le kell feküdnie ahhoz, hogy másnap az iskolában, helyt tudjon állni, ergo, nem is találkozik vele, esetleg kora reggel, még ébredéskor. Azt is tudom, hogy hétvégeken is dolgozik, olyan a munkaköre. Akkor nem értem, miről beszél nekem? – Ez a „barátnőm” a könyvem megjelenése óta nem szólt hozzám, sőt egy műbalhét is generált, hogy ne kelljen találkoznia velem. A második könyvem megjelenése már csak hab volt a tortán. Ismerem a véleményét a könyvekről, számtalanszor elmondta...

Érték még a könyv?

– A könyv ma már nem érték, nem olvas senki, a könyv nem ajándék, csak a házimozi, a Playstation, az MP5 lejátszó, az arany, a gyémánt. Na, azt értékelik az emberek!

Sokszor beszélgettünk, amikor valamin nagy hasznot akart húzni, én meg nem, azt mondta, majd ő üzletasszonyt farag belőlem. Nem akartam... azt feleltem:

– Hagyjuk... A pénz nem boldogít! – legyintettem.

– Na, ugye, rájöttél te is? – ekkor negédes hangon ennyit kérdezett tőlem, miközben elváltozott még az arckifejezése is.

– De hiszen, ezt mindig én mondtam, és nem csak mondtam, hanem úgy is gondoltam, szerintem a tetteimmel ezt bizonyítottam, ennek megfelelően éltem.

– Aha... – nézett rám úgy, mint aki nem hiszi.

Nem tudtam bebizonyítani az igazam, hát ráhagytam. Már úgy is mindegy, többé már úgysem szól hozzám, hiszen „a szeretet, az összetartozás, és a barátság mindennél többet ér! Együtt egymásért tűzön, vízen át örökké! Jóban, rosszban” jelmondata pont eddig tartott, amíg meg nem jelentek a könyveim. Hát ez elég durva élmény volt számomra...

Néhány idősebb ismerősöm szintén azon morfondírozott, úgyszincs semmi értelme az egésznek, túl sok pénzbe kerül, nem veszi meg senki, ma már nem olvasnak az emberek.

Akkor meg minek? Ugyan! – legyintettek rám.

Ennek ellenére engem hajtott valami, ami miatt mégis muszáj volt megtennem, az írást már nem tudom többé abbahagyni, „valami belső kényszer úz, hajt, valami kényszerít, valamilyen hang mindig megmondja, mit írjak”.

Természetesen nemcsak negatív kritikák értek, de ezek is mélyen érintettek, megmaradtak bennem, sőt a következő történet igencsak ledöbbsentett. Két idősebb hölgy reakciója – akik rendszeresen sokat olvasnak, legalábbis eddig úgy tudtam –, mélyen elgondolkodtatott.

– Nahát! Te aztán nem adtad fel! – nézett rám az egyik csodálkozva, kezében a könyvemmel.

– Nem, hát még mindig nem ismeresz?

– De érdekes... Miért ez a címe? Mi az, hogy „Élni, vagy ölni”? Miért éppen egy vérvonal hattyúdala?

– Miért? Nem tudod, mi az a vérvonal, vagy a hattyúdalt kell megmagyaráznom?

– Hát... azt még értem, de miért ez a címe?

– Olvasd el, akkor megtudod!

– Hát... nem is tudom... te jó ég! – olvasott bele az elején.

– Mi a baj?

– Látom, melyik korban játszódik, történeti hűség? – Az van...

– Honnan tudod, te, hogy mi történt akkor?

– Na, ne nevetess! Utánanézttem!

– De te nem is éltél abban a korban! – csodálkozott.

– És akkor nem írhatok róla? Miért? Nem értem! Az íróknak muszáj abban a korban élni, amiről írnak? – döbbsentem le teljesen.

– A te családonról szól?

– Miért kellene arról szólnia? Nem hallottál még az írói fantáziáról?

– Mégis érdekelné, te honnan szedted ezeket?

– Ne feszegesd szét a könyvet, ha nem érdekel, inkább add vissza!

– Jó, csak a stílusodat nézegettem! Tedd fel az internetre!

– Mit?

Érték még a könyv?

-
- A könyvet!
- Állati! Nem értelek, és a reakciódat sem értem... – mondtam.
- Áh! József... hihhi ez meg milyen név? – kérdezte a másik hölgy.
- Régi magyar férfinév! Azt akartam, hogy a könyvemben igazi magyar nevek legyenek, csak magyarok!
- Hol játszódik? A te faludban?
- Nem!
- A szülővárosodban?
- Nem!
- Akkor hol?
- Kitalált faluneveket adtam!
- Kitalált neveket? Miért?
- Csak! Na, hagyjuk abba!
- Mi bajod van? Megsértódtél?
- Tudod, egy könyv olyan a szerzőnek, mint a saját gyermeke, és nem szereti, ha szidják, becsmérlik, vagy leértékelik! Akinek nem tetszik, ne nézze meg, és ne olvassa el!
- Ja, ez igaz! – bólintottak nevetve.
- És milyen könyveket írtál még?
- Nem tudom, ezek után érdemes-e elmondanom nektek... – tétováztam.
- Mondd el! – kérleltek mind a ketten.
- Hát jó... írtam egy mesekönyvet, gyereksháját, most egy sci-fi írok, verseket, szakácskönyvet...
- Mesekönyvet? Te? Miről szól?
- Egy sárkányfiúról, aki elrabolt egy macilányt...
- Hahaha! – fuldoklottak a nevetéstől.
- Miért? – kérdeztem.
- Olyan mesét írtál, hogy a gyerekek halálra rémülnek tőle, és többé nem mernek kimenni az utcára! – nevette az egyik.
- Hát jó, sziasztok! Nem beszélek tovább! Nincs értelme! – mondtam, és elmentem onnan a barátnőmmel.
- Ne is törődj velük! – kezdte a barátnőm.
- Áh! Nem törődöm, tényleg! Már régóta nem az a fontos számomra, hogy mit mondanak, hanem az, hogy ki mondja! – nevettem.
- Akkor jó! Nekem tetszenek a könyveid!
- Köszönöm! Jól van, beszéljünk inkább másról! – mondtam, és folytattuk tovább az életet. Ettől azonban volt még egy jóval extrémebb reakció is. Párom távoli ismerőse egy, mondhatni dúsgazdag szállodalánc tulajdonos fia. Meglátogattak minket egyik nap, amikor a párom felhozta a könyveimet. Bevallom, én nem szeretem reklámozni, meg ajánlítani, aki szeretne belőle, az úgyszólván, vagy megveszi magának. Egy könyv akkor jut el, és ahhoz, akinek éppen szüksége van rá, hát rábízta a sorsukra őket. Ám a beszélgetés hevében szó került róla, kénytelen, kelletlen elő kellett hozni. A férfi neje szeretett volna egy példányt, ám azt mondta, nincs rá pénze. A párja akkor a kezébe kapta, megnézte, mennyibe kerül, és azon nyomban ledobta az asztalra, mintha valami borzadály lenne.
- Hú! A mindenit! Ti aztán nem vagytok szívbajosok! Kedvezményt adtok? – kérdezte ijedtében.
- Nem! – mondtam konokul a reakció miatt.
- Jézusom! – tette még hozzá felháborodva, majd kimentek a párommal a szobából a saját dolgaikat megbeszélni.
- Ne aggódj, majd én megveszem, ha lesz rá pénzem! – súgta halkan a felesége.

Érték még a könyv?

- Nem kell megvenni, nem azért mutattam meg, csak az én páromnak folyton jár a szája! – feleltem mérgesen.
- De, de, majd én megveszem, titokban, nem mondjuk el Attilának, jó?
- Mondtam már, nem kell megvenni, én nem tukmáltam soha senkinek! – morogtam.
- Hát jó... majd meglátjuk, hogy alakul! – mondta – jaj, letört a körmöm! – sikított fel a jobb mutatójára nézve.
- Pedig nagyon szépek a körmeid! Műkörmök?
- Naná! Mit gondolsz, ilyen lenne a sajátom?
- Nekem még sosem volt... mennyibe kerül?
- Tudod, muszáj spórolni, így a barátnőm szokta nekem megcsinálni, kéthetente házhoz jön, és csak ötezer forintot kér érte! Nézd meg! Látod, ez a legmenőbb ma a városban!
- Gondolom... tényleg nagyon szép! – bólintottam.
- A lábujjamon láttad már?
- Igen, észrevettem, olyan, mint a kezeden...
- Ja, ez így trendi!
- Azért külön kell fizetni, vagy egyben van?
- Nem! Azért külön kell fizetni, de azt elég havonta, tudod, a kezemen nem bírja tovább két hétnél! Meg aztán... kinek van kedve mindig ugyanazt a mintát nézni?
- Hát igen... – sóhajtottam, nehéz volt vele beszélgetni, nem sok közös téma akadt, és nem ismertem annyira – jó a hajad! – hoztam fel valami más témát.
- Áh! Már el kell mennem a fodrászhoz! Képzeld el, hullik!
- Napi 100 szál még nem kóros! Annyi mindenkinek kihullhat!
- Szerinted a festéktől van?
- Nem tudom, miért, milyen az eredeti színe?
- Ne tudd meg! Sötétbarna, már majdnem fekete! – nevette.
- A mindenit! És akkor hogy lett ennyire platinaszőke?
- A fodrászom nagyon ügyes! – dicsérte.
- Azt látom, tudod, az én hajam is barna, egyszer megpróbáltam kiszőkíteni, de vöröses lett, és amikor büszkén mutattam az öcsémnek az eredményt, annyit mondott: Hú, Böbe! Úgy nézel ki ezzel a paradicsomszínű hajjal, mint egy kömlei halott!
- Hát ez jó! Mi az a kömlei halott? – nevette.
- Nem tudom, öcsémnek vannak mondásai! – nevettem én is.
- Miért nem bíztad fodrászra?
- Egyszer megtettem, de majdnem leégette az összes haját a fejemről!
- Mert pancserhoz mentél!
- De nem volt manim menő hajszobrászra!
- Megértem! – vigyorgott – tudod, nekem a fodrászom is legtöbbször házhoz jön, van valami spéci festéke, amivel mindig ilyen jól sikerül a színe!
- Nem félsz, hogy roncsolja a hajadat az erős szőkítés? Miből van az a spéci hajfesték?
- Mit tudom én! Az ilyenekkel nem tágítom a szép kis fejceskémet!
- Megértem...
- Hol vannak már a fiúk ilyen sokáig?
- Nem tudom, de a párom is sokat tud beszélni, biztosan mindent megmutat a tiédnek!
- Biztosan... bár Attilát sem kell féltetni, mármint beszéd terén... Nézd! Még nem is mutattam, ezt kaptam tőle az évfordulónkra! – mutatta meg a nyakláncát, amit addig a blúza takart.
- Valóban nagyon szép! Sőt, csodaszép! – feleltem.
- Na, ugye? Ez nem semmi!

Érték még a könyv?

- Mennyibe kerül egy ilyen medál
- Fogalmam sincs, azt hiszem 100 körül... – tétovázott.
- Százezer? – lepődtem meg.
- Valahogy úgy... de én nem tudom, ezt ő rendezi!
- Értem... – tétováztam – szóljak a fiúknak, hogy jöjjenek már?
- Menjünk utánuk?
- Nem, azt nem szereti a párom!
- Hát... akkor várjuk meg, amíg maguktól visszajönnek... – ültünk egy pár percig csendben, majd meghallottuk, hogy jönnek – Na, végre! – kiáltott fel.
- Mi van lányok? Látom elvoltagek! Miről folyt a csevej? – kérdezte Attila.
- Áh! Csak amolyan női dolgokról! – legyintett a felesége Büszke lehetsz a feleségedre! – mondta a párom felé fordulva.
- Büszke is vagyok! – húzta ki magát – miért is?
- Hát tudod, a könyvek... – mutatott az asztalon heverő példányokra.
- Ja, persze... – mondta a párom, majd kikísértük őket, és elbúcsúztunk tőlük. Amikor a hölgy puszit adott, még odasúgta, hogy ő majd titokban megveszi az egyiket, ha lesz rá pénze. Beültek az ezüst Alfa Rómeóba, és elhajtottak. Intgettünk nekik a kapuból.
- Én nem szeretem az ilyet! Te is tudod! – néztem a páromra rosszállóan – Miért kellett elmondanod nekik?
- Neked akartam jót! Azt hittem, vesznek belőle!
- Még egyszer ilyet nem kérek! Hú, de ciki volt! – ingattam a fejem.
- Rendben, akkor old meg magadnak!
- Megoldom... – bólintottam.
- Tudod, azért elgondolkodtam a dolgon! – mondta, amíg befelé sétáltunk a házba – Érdekes emberek vannak, akik például egy reggelit 3000 Ft-ért adnak, ahol egy presszó kávé minimum 600 Ft, azoknak 1990 Ft sok egy könyvért? – csodálkozott.

Brátán Erzsébet

Élem a könyvem

Hogyan, miért született meg ez a könyvem?

Amióta az eszemet tudom, azóta írnom „kell”, amióta ceruzát fogtam, rajzolok, amióta ecsetet, festek, amióta tút, varrok. Ilyen vagyok! Ezek a dolgok érdekelnek.

Az írás azonban végül mindent elsöpört...

Kezdetben, úgy tizenéves koromtól naplót írogattam, megpróbáltam leírni a történetemet, biztos voltam benne, az életem egy kész regény, megírta más, és élem én...

Na, de félretéve a viccet, tudtam, valamiért az én életem is érdekes, fontos lesz ebben a földi létben, hisz nem lehet, hogy csak azért jöttem ide, hogy felneveljek két utódot, anyagi javakat halmozzak, majd nyomtalanul távozzak, mintha itt sem lettem volna...

Ezek a kilátások nemigen tudtak beépülni az értékrendembe, pontosan ezért kutattam, kerestem, valami hasznosabbat, valami felemelőbb célt, amiért meg kellett születnem.

Tanuláskor mindig új könyvet írtam a főiskolán, a saját szavaimmal, a lényegre törten, ezután el sem olvastam többé, úgy mentem vizsgázni...

Szerettem óvodában dolgozni, ott írhattam eleget, minden nap naplót, majd egyre több írni valót bíztak rám, én lettem a jegyzőkönyvvezető, óvoda történeti naplóíró, helyi újságba cikkíró, néhány évig még oviújságot is szerkesztettem. A megjelentetés azonban csak annyi hasznot hozott, amennyiért a következőt kiadhattuk, így a piszkos anyagiak miatt abbamaradt... Eközben persze írtam a gyerekszájat, a gyerekek annyira jókat tudnak mondani, sokszor nagyokat nevtünk velük együtt. Terveztem, hogy óvónői pályafutásom végén könyvvé formálom, és kiadom az egybegyűjtött „vicceket”.

40 évesen bedühödtem a koromra, ezért az összes addig megírt naplót elégettem. Az udvar közepén rituális tüzet gyújtottam, laponként felégettem a múltam. Akkor már többször megpróbáltam a könyvírást, de még mindig nem volt elég érdekes, nem állt rendelkezésemre elég adat. Különbösen is, úgy gondoltam, senkit nem érdekel az én életem...

Néhány nap múlva megbántam!

Akkor leírtam a tapasztalataimat, az addig felgyűjtött bölcsességeket, amit a saját bőrömön tapasztaltam, majd idézeteket gyűjtöttem. Mindegyikben felfedeztem valami eszméletlen bölcsességet, megfigyelésen alapuló tapasztalatot. Két spirálfüzetre való közhelyet gyűjtöttem össze, amit mindig mindenki állandóan használ, szinte észre sem veszi, mondandójába szövi... Terveztem, hogy a végén ezt is kiadom könyvben, mire jó sok lett, megtaláltam több kiadásban is, amit már mások előttem megtettek.

Írtam gyógynövénykönyveket, gyógymódokat, ám azokból is van bőven a piacon, mindazonáltal azok mind mások tapasztalatain alapuló megfigyelések voltak.

Persze, nem mondtam le az írásról, azért csak firkáltam, mert nekem ez jelentette az életet... Történt akkor olyan nagy horderejű dolog az életemben, amikor nem maradt más hátra, csak az írás! Nem csak a szakadék szélén álltam, ahonnan már nem tudtam visszanézni, és önmagamat megismerni, hanem le is vettem magam a mélybe. Ott elnyelt egy feneketlen zord tenger, összecsaptak a hullámok a fejem fölött, de a süllyedés még mindig nem állt meg, még tovább merültem az önmagamnak állított pokolban, végül már egy halvány fény sugar sem maradt... Csak az írás... Abba menekültem, csak írtam, írtam, és írtam a saját történetemet. A környezetem kíváncsi lett, mit írok, kinyomtattam egy párat, és kiosztottam a családtagok, barátnök között. Ekkor lepődtem meg igazán! A barátnök velem nevettek rajta, de a családtagokat mélyen érintették a dolgok... Rájöttem, hogy mindenkinek mást jelent a könyvem, mindenki a saját szemüvegén keresztül nézi, a saját tapasztalatain, és a történetekre adandó válaszain keresztül. Többen állították, hogy depressziós a könyv. – Hogyan lehet depressziós, ha egy vidám, mindig nevető, pozitív gondolkodású ember vagyok? – Tettem fel a kérdést...

Minden esetre, én is tudtam, hogy „Az én történetem” cím csak átmeneti, amíg nem találok jobbat. A reakciók

Élem a könyvem

után átolvastam, és felfedeztem benne, mit mondtak depressziósoknak! Többen azt állították, olyasmit is leírtam magamról, amit sohasem tudtak rólam, pedig azt hitték, ismernek...

Valóban úgy volt! Előhívtam egy filmet! Felfedeztem én is mindent, amit mások. Jobban megismertem magam a saját írásomból, mint egészen 40 év alatt... Ekkor ezt a zsigerből, piszkozatba írt könyvet abbahagytam, elmenttettem úgy, ahogyan volt, egy másikat írtam, amiben már nem akartam másokat hibáztatni, amikor már szinte tudtam, mi a feladatom. Ennek a címe *Élettusa* lett, amiből két részt terveztem. Előre eldöntöttem, két rész lesz, és azt is, meddig fog tartani az első...

Az élettusa egészen jól sikerült, legalább 16 féle variáció készült belőle, minden alkalommal átírtam, ahányszor beleolvastam... Azt gondoltam, csak írom, írom, és írom, majd akkor fogom átolvasni töviről hegyire, amikor úgy vélem, már készen van. Úgy éreztem, élem a könyvem benne vagyok egy folyamatban, mely során nem is én írom, hiszen általában éjjel, vagy hajnalban kaptam a sugallatokat, alig bírtam kivárni a reggelt, hogy azután begépelhessem a gondolatokat, amikről sokszor azt sem tudtam, mi lesz majd a vége.

Elérkezett az időpont, amikor elkészült az első rész, bár még voltak bennem kétségek...

Felvettem a kapcsolatot egy kiadóval, ahol azonnal elfogadták, és ki is akarták adni. Egy gond volt, sok pénz kellett nekem fizetni. Javasolták, szerezzek szponzorokat. Kényelmes megoldásnak tűnt, a kiadó mindent elintézt, a reklámokat, az árusítást, nekem csupán pénz kellene mindehhez... hiúságomat legyezgette, hogy 3000 példányt akartak első körben kinyomni, ráadásul a könyv ára 4990 Ft lett volna... Közben persze bekapcsolt az elme... Mi lesz, ha nem tudják eladni, és én hiába adósodom el, nem jön vissza az ára? Úgy döntöttem, meg kell fontolnom az egészséget, lemondtam hát... A kiadó visszaírt, nem baj, azért maradjak kapcsolatban velük, és ha elérkeztnek látom a pillanatot, bármikor tárgyalhatunk újra. - Másrészt rendszeres látogatója vagyok a könyvesboltoknak, ismerem az árakat is, láttam gyönyörű, keményfedeles, értékes könyveket fele annyiért. Gondoltam, jó lenne olyan megoldást találni, ahol mindezt én is elérhetném, feleannyiért, keménytáblás kiadásban. Kerestem egy másik kiadót, ahol szintén kiadták volna, de ott majdnem annyit kellett volna fizetnem, mint az elsőnél, csak éppen 200 példányért. Megtudtam, majdnem teljesen magánkiadásnak számít, kivéve, hogy segítenek terjeszteni.

Szponzorkeresés közben akadtam a harmadik kiadóra, ahol elképedtek az előző kettő ajánlatán, a szerző, az szerző, és ő kap jogdíjat a könyvért! Legalábbis náluk... Elküldtem hát nekik is, végül megmondták, ők egy egyházi kiadó, és vannak a könyvemben olyan gondolatok, amik összeegyeztethetetlenek az egyház gondolataival, de a könyv jó, csak keressék másik kiadót...

Ezek után feladtam, rájöttem, nem véletlen, hogy eddig még nem tudtam kiadatni, bizonyos, nemcsak a pénz volt az akadálya.

Már írtam a második részt, természetesen azt is piszkozatban, amikor végre átolvastam az első részt, szóról, szóra, töviről hegyire... mit mondjak? Rendesen lezsibbadtam tőle... Totálisan átéltem, újra meg újra a megtörtént dolgokat! Folyamatosan javítottam, finomítottam, töröltem belőle részeket. Eszméletlen mennyiség, eszméletlen átélés... Még mindig nincs készen, ahányszor belenézek, mindig át tudnám írni, pontosan azért, mert folyamatosan változom, amit akkor úgy gondoltam, azon már változtattak az újabbnál, újabb tapasztalataim... A többszöri átolvasással csökkent a hatása rám, igen, tudom, ez a könyvben 465 oldalnak megjelenni kívánczó valami nemcsak az utóbbi másfél év tapasztalata, hanem legalább 25 év, ha nem a 40 év összegyűjtött halmaza, melyek kizárólag az én szemszögemből mutatták a világot...

Mindeközben több más könyvet is megírtam, amelyeket mindig akartam, például a gyerekszáját, diétás szakácskönyvet, általam kikísérletezett receptekkel, spirituális élményeket, álmokat, gondolatokat. Az élettusába is mindent beleszórtam... Amikor készen lett a második rész, amely legalább 300 oldalas könyvnek felelt meg, kénytelen voltam beismerni, hogy a kettő egybe tartozik, de együtt az már majdnem 800 oldal... Ekkor már feltörtek a versek is, amik az óta sem hagynak békén, pedig soha életemben nem gondoltam, hogy esetleg tudnék egyetlen egyet is írni... – Ma már 767 versem van, piszkozatban... – igen, piszkozatban, mert az

Élem a könyvem

újabbnál újabb gondolatok miatt még nem volt időm át sem nézni őket!

Azért térjünk vissza az élettusára... Egybedolgoztam a kettőt, kivettem belőle nem odaillő részeket, de még mindig 600 oldal lenne...

Felkerestem az első kiadót, akik ismét örömmel fogadtak, újabb ajánlatot küldtek, és nem érdekelte őket, mit és mennyit írtam azóta, leginkább az első könyvvel akartak kezdeni. Az ajánlat ismét lesújtott, idén még többet kell fizetni, mint tavaly, az áfa emelés miatt... Megint lemondtam, - valójában a 3000 példány is megijesztett. Megpróbáltam szponzorokat keresni, szerencsére ismét belefutottam egy olyan emberbe, aki segített. Javasolta, próbálkozzak kisebb mennyiséggel, és azok sikeres bevételéből szponzoráljam a további kiadásokat. Ekkor kivettem a legfontosabb dolgokat a könyvből, és a kezdeti 850 oldalból már „csak” 230 maradt, majd a két részt is egybedolgoztam, amely egy tétova útkereső ember mindennapi felfedezéseit, útkereséseit tartalmazza a maga összes kutatójával, hullámvölgyével, és sikereivel együtt Az valóban élettusa, de amit kivettem belőle, már nem az, így annak más címet adtam. Ha jól számoltam, eddig ugyanabból írtam legalább húsz könyvet. Iszonyú jól mulattam magamon! Nevetséges az egész, nem is próbálom kiadni. Rábíztam a könyvre, legyen, ahogyan akarja.

Folytattam a versekkel, a novellákkal, melyekhez az élet tortájából merítettem sok - sok ötletet, kicsit kiegészítve saját tapasztalataimmal, megfigyeléseimmel. Mára ezek is könyvvé nőttek ki magukat, pedig az elején csak jó viccek voltak... lesz, ami lesz, csak írok...

Ekkor találok egy szellemi vezetővel! Amit mondott nekem, amint rám nézett, azonnal tudtam, milyen könyvet kell írnom! Alig vártam, hogy hazaérjek, és hozzáfoghassak!

Másnap az első könyvről, – mely olyan volt, mint egy kőtömb, amiről le kellett vágnom a fölösleget – lehámoztam a sallangokat, és kiemelkedett a lényeg, mely mindvégig benne volt!

Megszületett, kiemelkedett! Az őskáosz tömör gyönyöréből kibuggyant egy új gyöngyszem, egy számomra kedves mű! Csodálatos érzés volt a születése! Végre úgy éreztem, tökéletes lett! Természetesen más a címe, már nem ugyanaz, mint az első! Mindenből van kiút! Ez lett a címe, ezt tartod most a kezvedben, mely a hatodik könyv ugyanarról a témáról. Most tökéletes, lefogom magam, nem nyúlok hozzá! Többé egyikhez sem, megmaradnak mind a hatan olyannak, amilyenek születtek, (bár az elsőből így is van 5-6 variáció). Kész a könyvem, amiért eddig éltem...

A többi (eddig 7) könyv is mind abból az egyből, és az ott felhalmozott történetekből született, mintegy a kőtömb lehulló darabjaiból újabb szobrokat faragtam...

Rábízom őket a sorsukra, ha meg akarnak születni más számára is, akkor biztosan meglesz a módja, megtalálják az útjukat. Továbbra is csodálatosan élem a könyveim, beleélem, átélem, amit írok! Nekem ennél nem kell több! Boldog vagyok!

Brátán Erzsébet

Akkor vagy most? – egy társadalmi felépítmény 5000 évvel ezelőtt és napjainkban

Cikkemben egy, az írott hagyomány elbeszélése alapján 5000 éve létezett társadalmi mintát (a védikus társadalmi rendszer) és a mai kor általános társadalmi felépítményét fogom összehasonlítani. Céloom ezzel a cikkel az elgondolkodtatás és az érdeklődés felkeltése a mai társadalmi berendezkedés alternatívái iránt. A régebbi, úgynevezett védikus társadalmi rendszer a hagyomány szerint Indiában volt elsősorban honos, ennek bemutatásával kezdtem összehasonlításomat.

A Védák (India szent iratai) kinyilatkoztatásai szerint a társadalmi rendszert nem emberek alkották, hanem isteni eredetű volt. A szentírások ezen túl kijelentik, hogy az általuk kinyilatkoztatott társadalmi modell nem pusztán egy adott népre vonatkozik, hanem az egész emberi társadalomra. Vagyis az általuk ismertetett társadalomkép nemcsak egy nemzet társadalmára, hanem a világ egészére, mint egy világszintű társadalomra is értendő. A védikus civilizáció társadalmi berendezkedése Isten parancsolataival és törvényeivel összhangban álló életmódszerű volt, melynek célja, hogy az emberiséget olyan tettek, kötelességek elvégzésére sarkallja, melyeket végrehajtva kiszabadulhatnak az ember földi létével járó szenvedésből és eljuthatnak a felszabadulásig, vagyis visszatérhetnek Isten lakhelyére. A társadalmi rendszert, felépítése miatt életrendszernek nevezték, mivel két részre tagolódott, a varnákra (vagyis a társadalmi rendekre) és asramakra (vagyis életrendekre). Minden varnának és asramának megvoltak a maga sajátos kötelezettségei. Volt, ami kívánatosnak számított az egyik társadalmi osztálynál, de a másiknál ugyanaz lealacsonyítólag hatott. A négy társadalmi rend egyikében ki-ki a maga osztályának megfelelő kötelességének végrehajtásával gyakorolhatta a felszabaduláshoz vezető, rá kiszabott lelki cselekedeteket, a különféle életrendek pedig a folyamatos, egész életen át tartó lelki fejlődést szolgálták.

A Bhagavad-Gitá szerint a társadalom egésze a háromfajta guna, vagyis a személyes jellemzőket meghatározó törvényszerűségek és a karma, vagyis egy bizonyos tevékenységre való hajlam alapján osztható 4 társadalmi rendre (varnára). A társadalmi ranglétra legalsó fokán a sudrák, vagyis a művészek, szolgáltatók és kétféle munkások álltak. Jellemző volt rájuk, hogy csak számukra lehetett megengedett mások által alkalmazásban állni, a többi varna gazdaságilag és foglalkozásukban önálló maradt. Legfőbb kötelességeik közé tartozott mások szolgálata, a kitartó és kemény munka, az általános erkölcsi elvek betartása, (pl.: ne lopjon) és végül, a házasságkötés. Ezzel szemben lehetőségük volt arra, hogy büszkék legyenek saját munkájukra.

A társadalmi rendszerben felettük álltak a vaisyák vagyis az állattenyésztők és növénytermelők, a kereskedők és az üzletemberek. A vaisya egy termelő osztály volt. A felettük álló két osztállyal együtt "kétszer-születetteknek" nevezték őket, ami az jelentette, hogy lelki avatásban is részesültek, így képletesen a lelki élet megkezdésével egy újabb életbe kezdhettek. Ennek szellemében be kellett mutatniuk bizonyos szertartásokat, rituálékat. Legfőbb kötelességeik közé tartozott az állatok (főleg a tehének) és a föld védelme, valamint jólétet és bőséget teremteni a társadalom számára, ellátni a munkásokat elegendő étellel és ruházattal, becsületesen kereskedni, adót fizetni a felettük álló osztálynak, ksatriyáknak.

A ksatriyak vagyis a harcosok, rendfenntartók és hivatalnokok voltak. Ők képezték a nemességet, a társadalom védelmezőit. Noha rendelkeztek bizonyos előjogokkal, elvárt volt tőlük, hogy rendelkezzenek számottevő testi erővel és határozott jellemmel. Legfőbb kötelességeik közé tartozott a polgárok – különösen a nők, gyerekek, idősek, tehének és a bráhmanák – védelme. Ezek mellett annak biztosítása is rájuk hárult, hogy a polgárok tudják gyakorolni előírt kötelességeiket és lelki fejlődésüket. Elvárt volt tőlük, hogy legyenek az első emberek a csatában, és soha ne meneküljenek el a csataterőről, tartsák be adott szavukat, soha ne utasítsák vissza a kihívást. Mindemellert folyamatosan fejleszteniük kellett az olyan tulajdonságaikat, mint az erő, lovagiasság és a nagylelkűség. Mint hivatalnokok adót szedtek a vaisyáktól. Tiltott volt számukra bárminemű adomány elfogadása. Kötelességük volt ugyanakkor, hogy tanácsokat fogadjanak el főleg a bráhmanáktól (spirituális mesterektől), ismerjék a szentírásokat, ne legyenek megalkuvóak bűntény vagy igazságtalanság esetén, vállaljanak felelősséget a királyságában előforduló szűkölködésért, uralják az érzéseiket, elméjüket és csak a szentírásokban foglaltak szerinti élvezeteket hajszolják, végül kötelesek voltak utódot hagyni maguk után.

Akkor vagy most? – egy társadalmi felépítmény 5000 évvel ezelőtt és napjainkban

A társadalom legmagasabb szintjén a brahmanák, vagyis a papok, tanítók és értelmiségiek álltak. A brahmanák hagyományos feladataikat tekintve oktattak és lelki vezetői szerepet töltöttek be. Ők határozzák meg a társadalom értékrendjét és nézeteit. A hagyomány szerint a klasszikus védikus civilizáció korában biztosítva voltak az alapszükségleteik, ezért a lelki feladataiknak szentelheték magukat. Elvárt volt tőlük a nagyon egyszerű életmód. Legfőbb kötelességeik közé tartozott a Védák tanulmányozása és tanítása, az áldozatok és vallásos szertartások bemutatása, és mások oktatása a szertartások végzéséről. Ők elfogadhattak adományokat és adományozhattak is. Lehetőségük volt tanácsokat adni, különösen a ksatriyáknak. Ők nyújtottak a társadalom számára az egészségügyi ellátást is. Tanácsaikért és egészségügyi munkájukért nem várhattak ellenszolgáltatást. Ismerniük kellett a Brahmant (lélek, önvaló, Isten) és ki kellett fejleszteniük magukban minden ideális tulajdonságot, főképpen az igazmondást, becsületességet, tisztaságot, egyszerűséget, lemondást, tudást és a bölcsességet. Ez tehát a hagyományos védikus társadalmi felosztás.

Azt mindenképpen meg kell említeni, hogy a négy társadalmi rend csak névlegesen és kötelességeit tekintve volt hierarchikus felosztásban. Valójában a társadalom egy összefüggő egységet alkotott, melyben ugyanolyan megbecsülés járt bármely társadalmi rend tagjának, és mindegyik osztály szerepe nélkülözhetetlen volt a társadalom működése szempontjából. Egyetlen társadalmi rend tevékenysége sem lehetett nélkülözhető, mivel ennek a rendszernek az alapelve a kölcsönös szolgálat és mindegyik osztály saját előírt kötelességei végzésével szolgálta a társadalom egészét. A védikus irodalom a négy társadalmi rendet és együttműködésüket az Úr testéhez hasonlítja, ahol a bráhmanák a fejet alkotják, a ksatriyák a karját, a vaisyák a derekát, a sudrák pedig a lábát. Ahhoz, hogy a társadalmi rendszer megfelelően legyen képes működni, minden egyes testrésznek a maga előírt kötelességeinek szellemében kell végrehajtania feladatait. Így a test jól működik. Azonban amikor a láb akarja végrehajtani a kar feladatait, vagy a kar a fejét, a rendszer felborul, működésképtelenné válik. E társadalmi rendszer fontos eleme volt továbbá még az is, hogy mindenki szükségleteinek megfelelően részesült a társadalom által termelt és felkínálásra kerülő javakból. A varnasrama rendszer természetével eredendően összeegyeztethetetlen volt a társadalmi egyenlőtlenség fogalma, tekintve, hogy alapvetően a társadalom minden tagját elsősorban léleknek tekintették és fizikai helyzete, rangja, foglalkozása, egyéb jellemzői csak másodlagos jellemzőit alkották mivoltának. Úgy gondolták, hogy bár minden egyes lélek külön személyiséggel bír, alaptermészetüket tekintve azonban nincs különbség, így a társadalom tagjai között egyfajta testvéri viszony volt. A életrendek célja egyébként az is volt, hogy fokozatosan hozzászoktassák a társadalom tagjait lelki kötelességeikhez.

A négy életrend tekintetében a következők jellemezték a társadalmat: A legfiatalabbak a brahmacárik vagyis a tanulók életrendjébe tartoztak. A brahmacárik közösségei gyakran távol voltak otthonuktól, akár csak a bentlakásos iskolák tanulói, olyan képzőintézményekben, melyek elsődlegesen a lelki értékeket voltak hivatottak fejleszteni. A memória és a készségfejlesztés másodlagosnak számított a jellemformálásban és az önmegvalósításban. Még az uralkodó családok fiaitól is azt várták el, hogy inkább a lemondásokkal teli és szigorú, de jellemformálásra irányuló képzést vállalják. Mindennek következtében ezeknek a tanulóknak kötelességük volt cölibátusban, egyszerű életet élni, távol az érzék kielégítésétől és az anyagi csábításoktól. A gurut, vagyis a lelki tanítómestert kellett szolgálniuk és adományokat gyűjteni számára. Ezeken túl kötelességük volt hallgatni, tanulmányozni a szentírásokat, vagyis azonosulni a Védákkal. Fejlődni kellett a következő kedvező tulajdonságok terén: alázatosság, tudás, egyszerűség, tisztaság, lágy szívűség, stb. A hagyomány szerint voltak, akik egész életükben cölibátusban éltek, és vagy brahmacárik maradnak, vagy sannyást vettek fel.

25 éves koruk után a fiatalok megházasodtak és a grihasták, vagyis a családfenntartók életrendjébe léptek. Akik meg akartak házasodni, kiterjedt felelősséget vállaltak feleségükért, a gyermekeikért, rokonaikért és általában a társadalomért. Ebben az egyetlen életrendben volt engedélyezett a szexuális élet. A családfenntartók kötelessége volt a pénzkeresés a család számára, áldozatok és vallásos rituálék bemutatása, a családtagok fenntartása és védelmezése (feleség, gyermekek és idősek), a gyermekeknek lelki értékekre való tanítása, adományozás. Kiemelt kötelességük volt a szentek, a szegények és az állatok etetése, élelmezése.

Akkor vagy most? – egy társadalmi felépítmény 5000 évvel ezelőtt és napjainkban

A családfenntartók rendjéből 50 éves koruk betöltésével léphettek a vánaprasthák, vagyis visszavonult rend életrendjébe. Miután a gyermekek elhagyták az otthont és megállapodtak, a férfi fokozatosan visszavonulhatott a családi kötelezettségektől, és a feleségével együtt elkezdtek elméjüket a lelki dolgokra összpontosítani. A férj gyakran ment zárandokutakra, melyre a feleség elkísérhette, de mindenféle szexuális kapcsolat tiltott volt közöttük. A vánaprasthák általában több időt szenteltek a lelki megvalósításra, lemondásokat végzésére és vezeklésre. Miután ezt az életrendet is teljesítette valaki, végül 75 éves kora tájékán a sannyásik, vagyis a lemondottak életrendjébe léphetett. Ez a szint csak azok számára volt elérhető, akiken megmutatkoztak a bráhmanák tulajdonságai. Az ilyen embernek el kellett hagynia otthonát és a családját, és soha többet nem láthatta a feleségét. Társadalmi szempontból halottnak számított, szabadon vándorolt életét teljesen Istenre bízva. Gyakran szadhuknak (szent ember) hívták őket. Főbb jellemzőik a következők voltak: az érzékek és az elme teljes irányítása, félelemnélküliség és a ragaszkodásoktól való mentesség, az egyedül Istenen való függés, Legfelsőbb védelmezőként tekintve Rá. Jellegzetes feladatuk volt még a prédikálás és tanítás az önmegvalósítás fontosságáról és az Istenről való tudásról. Erről főleg a családfenntartókat oktatták, akik gyakran zavarban voltak lelki kötelességeiket illetően.

Manapság csak néhány hindu követi nagyon szigorúan ezt a rendszert. Ennek ellenére a jámbor és szabályozott módon élvezett élet, amelyet a fokozatos visszavonulás követ, maradt meg eszményképnek. Mára a varnasrama rendszernek egy eltorzult formája található meg Indiában, melynek a gyakorlatban semmi köze nincsen az eredeti társadalmi felosztáshoz, ezt hívják kasztrendszernek. Jelenleg a társadalom tagjait születési előjogok alapján osztják a 4 nagyobb társadalmi rend valamelyikébe. Tehát, annak leszármazottja, aki a klasszikus védikus civilizációban jelleme alapján méltónak bizonyult mondjuk a brahmanák rendjébe tartozni, jelenleg képességeitől és jellemétől függetlenül, pusztán ezen előkelő családba való születés alapján brahmana lehet. Ezt az abszurditást fokozza, hogy ráadásul ez az osztály felsőbbrendűnek tartva magát nem is hagyja az alacsonyabb kasztok tagjait saját osztályába emelkedni. Ez a varnasrama rendszerben elképzelhetetlen lett volna. A varnasrama rendszerben a sudrák kivételével mindenkinek adott volt a lehetőség, hogy a felsőbb kasztokba emelkedjen, ha erre való alkalmasságát bizonyítani tudta. Ma találhatóak alkasztok is a kasztrendszer négy fő csoportján kívül is, melyek tovább csoportosítják az embereket foglalkozásuk alapján, ez a felosztás még hangsúlyosabb. A varnasrama rendszer mostani, egyenlőtlenségeken alapuló, eltorzult megjelenési formájának ellenére korábbi változatában több ezer éven át biztosította a társadalom harmonikus rendjét Indiában és ha a védikus szentírások kijelentéseit elfogadjuk, az egész világon.

A varnasrama rendszer szerinti társadalmi tagozódás jelenleg is fellelhető a világ egyes társadalmi felépítményiben, világszerte. Bár különböző módon, eltérő formákban és az arányok eltolódásával, de megjelenik. Azonban a modern társadalmak általános társadalmi és emberi problémákra való tartós (hatékony) válaszadási képtelenségét pontosan ezek az aránybeli eltolódások okozzák. A hinduizmus azt tanítja, hogy az emberek a legjobban úgy használhatják ki a bennük rejlő képességeiket, hogy élnek a varnasrama rendszer elrendezésével és az egyéni képességeket figyelembe véve a társadalom ezek szerint szerveződik és működik. Ez által biztosítva mindenkinek számára a lelki fejlődést. Ennek kapcsán ez a rendszer ügyel arra, hogy mindenkiről már a lehető leghamarabb kiderüljön, hogy képességei alapján melyik társadalmi rend tagjaként tudja legjobban szolgálni a társadalmat. Azonban a modern társadalmak nem fordítanak elegendő figyelmet erre. Ma nem a képesség és a tulajdonságok döntik el, hogy ki milyen „rendbe” kerül, hanem az egyéni szándék, a gazdasági akarat illetve a kapcsolati tőke minősége.

Egyrésztől mindenki úgy próbálja megtalálni a helyét a társadalomban, ahogy egyéni ambíciói diktálják. Ennek okán a rendszer működése felborul, hiszen az egyes társadalmi rendek tagjai nem feltétlenül azokat a feladatokat végzik, amelyek képességeik alapján a legkézenfekvőbbek lennének számukra, így az egyes társadalmak nem működhetnek tökéletesen és ez számtalan konfliktust, nehézséget, hoz magával. A szabályozatlan pályaválasztás aránybeli eltolódásokat is okoz. Az egyes társadalomban ma is vannak mondjuk brahmanák, azonban jóval ki-

Akkor vagy most? – egy társadalmi felépítmény 5000 évvel ezelőtt és napjainkban

kisebb arányban, mint a varnasrama társadalom idejében, ezzel szemben például sudrák is vannak, de jóval nagyobb arányban a szükségesnél. Ezt a helyzetet komplikálja az a tény is, hogy egyeseknek társadalmi helyzetük alapján van lehetőségük beleszólni életpályájuk alakulásába, mások viszont csak szűkös lehetőségeik elszenvedői lehetnek.

Másrésztől a társadalmi rétegződés vizsgálatának kapcsán ma inkább osztálytagozódásról beszélhetünk mintsem rendi feloszlásról. Az osztálytagozódás egyetlen mércéje az, hogy a mennyiség tekintetében kinek milyen az anyagi javakhoz fűződő birtokviszonya, valamint, hogy milyen foglalkozási kategóriába tartozik. Ennek következtében a társadalom pusztán anyagi szempontokat figyelembe véve tagozódik felső, közép és alsórétegre, szemben a varnasrama rendszerrel, ahol a társadalmi rétegződés egyetlen felosztási szempontja a szellemi, avagy lelki érettség foka volt.

Ez a tagozódás nemcsak országokénti, hanem a modern világ tekintetében világviszonylatban is megfigyelhető csak ebben az esetben első, második és harmadik világ elnevezéssel, melyben az egyes területek közötti fokozati különbséget az ipari fejlettség mennyiségi és minőségi mutatói alapján állapítja meg a szociológia. Az osztályok tagozódását tekintve jelenleg, a felsőosztály körébe tartoznak a vagyonosok, a munkáltatók, a gyárosok és a csúcsmenedzserek, tehát azok, akik birtokolják, vagy közvetlenül irányítják a termelő erőforrásokat. A középosztály kategóriáját a szellemi foglalkozásuk és a szakértelmiségek alkotják, míg harmadik, vagyis a munkásosztály tagjai a fizikai munkások köréből származnak. E mellett néhány iparosodott országban, negyedik osztályként még mindig fontos szerepet játszik a parasztság, mint a tradicionális mezőgazdasági tevékenységet végzők osztálya.

Korunkban a társadalmi folyamatok alakulását elsősorban a felülről irányított politikai döntések határozzák meg, melyek főleg a fejlett országok tekintetében a gazdasági versenyképességet helyezik előtérbe. És ez hat ki a társadalmi rétegződés felépítésére is. A modern társadalmi rendszerekben a munkavállalók többsége bémunkás, vagyis nem a saját birtokában lévő eszközök segítségével látja el munkáját, egy bizonyos mennyiségű bérért cserébe. (Tehát a varnasrama szerinti rendszerben a sudrák rendjébe sorolható). A modern bémunkás nem a szükségletei kielégítését szolgáló termékekért dolgozik (ahogyan azt a tradicionális társadalmak korában tette), hanem pénzért, amin később meghatározott mennyiségű terméket vehet. Azonban ebben az esetben nem garantált, hogy a munkás a munkájáért megkap annyi bért, amennyiből a szükségleteit maradéktalanul kielégíthetné. Tehát előfordulhat, hogy munkavégzése önmaga számára nem gazdaságos, hiszen lehet, hogy ugyanennyi munkavégzéssel (a tradicionális társadalomban való mezőgazdasági tevékenység mércéje alapján) több terméket állíthatna elő a maga számára, mint amennyit a fizetéséből venni képes. Amennyiben ez az eset áll fenn, akkor emiatt lehetséges, hogy még többletmunkát is kell vállalnia, így a folyamat egészét nézve ez még gazdaságtalanabb. Tehát az emberek nagy eséllyel többet dolgoznak, kevesebb haszonért, mintha önellátóak lennének. Így lehetséges az a tendencia, hogy míg a dolgozó népesség kénytelen alávetni magát az osztálytársadalmi gazdasági fejlődés érdekében végzett munkavégzésnek, egyéni gazdasági helyzete nem változik, vagy másképpen, nem javul. Azonban amennyiben egy társadalom a tagjai számára egységes, egyenlő mértékű jólétét biztosítását tűzi ki célul, akkor ez a forma nem gazdaságos. Így az egyének működnek a gazdaságért és nem a gazdaság az emberekért. Az ember van a munkáért és nem a munka az emberért.

A védikus civilizációban a ksatryák, vagyis a harcosok rendjébe tartozó királyok gyakorolták a kormányzást. Ezek a királyok, mind szent életű bölcsek voltak, akik a védikus utasítások és törvények figyelembevételével, Isten szolgálatának élve, megfelelően irányították országaik és népük sorsát. Tehát elsődleges feladatuknak a lelki értékek ápolását és hangsúlyozását tartották. Tisztségük betöltésével járó feladataikat a vallási életben jártas és Istent megvalósított bölcsek és filozófusok, a brahmanák segítették tanácsaikkal, hogy minden a sanathana dharma, „az örök törvény” szerint működjön és az Isteni és emberi értékek ne szenvedhessenek csorbát. Ennek a két társadalmi rendnek a közös együttműködése révén valósult meg a tökéletes, Isten tudatos kormányzás, melyben a társadalmi szellemet olyan értékek jellemezték, mint a szeretet, odaadás, tisztelet, igazmondás, kegyelem...stb... Korunkban a királyok szerepkörét a politikusok, illetve a katonaság tölti be, míg a valódi, hiteles

Akkor vagy most? – egy társadalmi felépítmény 5000 évvel ezelőtt és napjainkban

tudással rendelkező bölcsek, filozófusok, az egyes társadalmakból vagy teljesen eltűntek, vagy másodlagos szerepkörbe kerültek, s az ő helyükre a modern világban az új értelmiség lépett. A transzcendentális kérdésekkel foglalkozó, papi szerepkörben működő bölcseknek nincsen közvetlen hozzáférésük az irányítás szerepköréhez, melynek eredménye, hogy a vallásos, erkölcsi elvek nem lehetnek hatással a társadalmi élet rendezésének tevékenységére. A vallás mára az emberek életében egy kiegészítő funkciót betöltő tevékenység és nem az élet végső céljának megvalósítását szolgáló közvetítő eszköz. Mindennek okán feltételezhető, hogy az elsődleges társadalmopolitikai feladatok közé sorolható a társadalom vezetőinek és a transzcendentalisták tevékenységének termékeny együttgondolkodássá alakítása. Mindennek kapcsán felmerülhet a kérdés, hogy akár egy politikusnak, akár egy transzcendentalistának ma ugyanaz-e a feladata, mint mondjuk azokban az időkben, amikor a varnasrama rendszer kialakult, működött, fennállt? Erre azt válaszolhatjuk, hogy a transzcendentalisták tekintetében mindenképpen, hiszen Isten és az ő üzenete semmiképpen sem változott meg az idő hatására. Mindemelllett a védikus kinyilatkoztatások egyértelműen megerősítik azt a tényt, hogy a társadalmi berendezkedésre vonatkozó alapelvek is univerzálisak, tehát sohasem válnak majd idejétmúlta. Vagyis, ha valami jól működött mondjuk ötezer évvel ezelőtt, miért ne működhetne ugyanúgy jól később is, ha ugyanazokra az elvekre épül? A védikus varnasrama rendszer felbomlásának nem az volt az oka, hogy rosszul volt kitalálva a társadalmi felépítmény, hanem az, hogy az emberek saját, egyéni, individuális céljaik érdekében elkezdtek feladni a működtetésével kapcsolatos alapelveket, így a közösség, a rendszer felbomlott. A modern tudományok korában hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy nem létezhetek előttünk nálunk fejlettebb társadalmak, és minden ősi kultúra primitív és fejletlen volt. Ezért nem is tartjuk érdemesnek, hogy a múltba tekintsünk.

Korunk szociológiája a politikát a következő definíció szerint határozza meg: „A politika a hatalom megszerzésére és megtartására, az állami döntések meghozatalában való részvételre, a döntések befolyásolására irányuló tevékenység.” A varnasrama rendszer politikusát (királyát) így jellemzi a Srimad-Bhagavatam: „Szilárd eltökéltség jellemzi majd, s mindig az igazság útját járja. A brahmanikus kultúra pártfogója lesz, s kész lesz megtenni mindent az idős emberekért. Menedéket nyújt majd minden meghódolt léleknek, s mindenkit tisztelni fog. Mindig kegyes lesz a szegényekhez és a védtelenekhez. Minden nőt úgy tisztel majd, mintha az anyja lenne, feleségével pedig úgy fog bánni, mint testének másik felével. Alattvalóinak szerető apja lesz, s magát örökké az Úr dicsőségét prédikáló bhakták legengedelmesebb szolgájának tekinti majd. A megtestesült élőlényeket épp olyan kedvesnek fogja tekinteni, mint saját magát, s mindig örömet okoz majd barátainak. Bensőséges kapcsolatban áll majd a felszabadult lelkekkel, az istentagadók számára pedig büntetést osztó kéz lesz.” (Srimad-Bhagavatam 4.16.16-18.) A két eltérő definíció alapján érezhető a különbség a politikus feladatairól alkotott egyik, illetve másik felfogás között.

Ma gyakran a felső osztály vagyonos képviselői és a politikai közélet szereplői ugyanazon körök tagjaiból épülnek fel. A vagyonos felsőosztálynak így közvetlen ráhatása van az oktatási, kulturális, egészségügyi, szociális, gazdasági, politikai, stb... döntésekre. Azonban így lehetőség nyílik arra, hogy a hatalom irányításával járó intézkedések ne a társadalmi jólét, hanem a hatalmat aktuálisan birtokló egyének önálló spekulációjának eszközei lehessenek. Vagyis a hatalmon lévők olyan intézkedésekkel élnek, melyek nem állnak összhangban a társadalom igényeivel. Így a politikai szándék és a magánember érdeke nem találkozik össze. Ennek következtében nem alakul ki egy közös nyelv és nem alakul ki egy olyan mindkét fél által elfogadott szabályrendszer, mely akár évszázadokon vagy évezredekken át, változatlanul ugyanazt jelentené akár a politika, akár a társadalom egyes osztályai számára. Ennek hiányában a politika bár szabályokat támaszt, az egyéni ember viszont a saját értelmezése és belátása szerint alkalmazza azokat.

A modern világban tehát a törvényalkotás és követés relativitása jellemző. A modern államok olyan törvényeket alkotnak, melyek koronként, kultúránként, társadalmanként, gazdasági szempontok, politikai érdekek stb. szerint időről-időre változnak mindig újabb és újabb helyzeteket teremtve a globális társadalmi szintéren. A történelem során több olyan esettel találkozhatunk, melyben egyetlen társadalmi osztály vagy réteg próbálta magához ragadni a hatalmat és így egy, az előzőt felülmúló társadalmi működést szándékozott kialakítani.

Akkor vagy most? – egy társadalmi felépítmény 5000 évvel ezelőtt és napjainkban

Például a papság hatalma a teokráciát, a királyoké a feudalizmust, a kereskedőké a kapitalizmust, a munkásoké pedig a kommunizmust eredményezte. Mindazonáltal egyetlen ilyen rendszer sem volt képes tartós megoldást kínálni az egyes társadalmak problémáira. Ennek megfelelően a társadalmi értékek, normák, szokások folyamatosan átalakulóban vannak, vagyis következetlenségük révén nem követnek egy kitűzött haladási irányt. Ennek következménye szükségszerűen időről-időre társadalmi egyensúlytalanság lesz, mivel a társadalmi élet viszonyítási alapjainak nélkülözniük kell egy olyan ideológiai bázist, ami változatlanul a társadalmi együttélés egyensúlyát biztosítaná. A globalizált világra vonatkozóan egyes szerzők már arról értekeznek, hogy a világ, a szövevényes nemzetközi kapcsolatok révén és a nemzetek között fennálló kölcsönös szükséglet kielégítés következtében egyetlen társadalmi rendszerré válik, vagy már vált is. Ennek figyelembevételével az emberiségre egyre nagyobb súllyal nehezedik egy olyan egységes szabályozási rendszer kialakításának kérdése, mely egyszerre mindenki által elfogadható és egyezményes, valamint időtálló, tehát áthidalja az egyes generációk életmódja és gondolkodása közötti eltéréseket.

Ennek megvalósulását nehezíti az a tény is, hogy a modern világban az állampolgárok és a politikai vezetők között bürokratikus rendszerek közvetítenek. A bürokratikus rendszerek tevékenysége a társadalmi élet összetettsége következtében elengedhetetlen, ugyanakkor működésük révén egyben elérhetetlenebbé válik az állampolgárok és a politika képviselői közötti párbeszéd, vagy ha meg is valósul, akkor is egy személytelen formában. A rendszerek kiterjedtsége és bonyolultsága következtében az állampolgárok nem látják át a hatalom szándékait és tevékenységeit, így előfordulhat például, hogy olyan szabályokat kénytelenek követni, melyek háttéréről nincs kellő ismeretük, vagy amelyekről nem is tudnak. Vagyis a társadalmi életet egy-egy társadalomban olyan törvények szerint kellene élni, amelyekről többségében az emberek nem is tudnak. Az ilyen szabályozások ismerete így az olyan szakemberek hatáskörébe szorul, akik az egy-egy vonatkozásban létrejövő jogszabályok, adott szakterületen működő szakértői. Mindezt fokozza, hogy az egyes jogszabályok a többség számára nemcsak hogy ismeretlenek, hanem, még ha ismertek is, (megfogalmazásuk miatt) értelmezhetetlenek. Szintén problematikája a globális működésnek, az is, hogy akár a világ egészét tekintve, akár az egyes nemzetállamok törvényi szabályozása nem tud lépést tartani a társadalmi változások ütemével. A társadalmi élet átalakulásának üteme sokszor megelőzi az egy-egy tárgykörben adott törvényi reakciót. Így a szabályozás sokszor megkésett és ennek következtében nem képes elegendő hatékonyságot kifejteni. Más esetben pedig az figyelhető meg, hogy bár a törvényi szabályozás megpróbál előrelátó lenni, esetenként a jövőre vonatkozó megállapítások figyelembe vételével kíván az elkövetkező időkre érvényes cselekvési terveket készíteni, ezek mégsem találhatnak kellő időben minden oldalról elegendő támogatottságra és a gyakorlatban való megvalósításuk ideje szükségtelenül kitolódik.

A globális világban minden állam nemzetállam vagyis önálló kormányzati apparátussal rendelkezik, mely egy megfelelően meghatározott területre vonatkozólag fejt ki hatalmi működését, ezen túl sajátos jogrend jellemzi és egy ellenőrzése alatt tartott hadseregre támaszkodik. Mint ahogyan az egyes társadalmak különböző osztályai, a globalizált világ társadalmi is saját gazdasági fejlődésük lehetőségeit keresik a világtársadalomban. Így azok a világon belül individuális egységként működnek, melynek következménye, hogy a globális érdekek másodlagosak számukra. Azonban, mint az egyes társadalmakban is, úgy a globális világban is érvényesülnie kell az egyes polgári, politikai és szociális jogoknak. A mellet, hogy a modern államok nemzetállamok, többségükben demokratikus államok is. A demokrácia pedig népuralmat jelent. Ám a globális világban a demokráciát (vagyis a közös érdekeket szolgáló népakaratot) világszinten is szükséges érvényesíteni.

Az emberi népességnek részben önmaga, részben más élőlények, részben pedig a jövő nemzedékek érdekében világszinten is demokratikusan kell együttműködni a felmerülő globális kérdések és problémák megoldásában. Jelenleg az egységes világtársadalom ideájának ellenében nagy egyenlőtlenségek figyelhetők meg a különböző világrészek között. A föld legnépesebb országaiban élők felzárkózási esélye a fejlettebb, iparosodottabb társadalmakban élők életszínvonalához igen csekély. Még ha ennek meg is van az esélye, az a fejlettebb országokban élők segítségével nélkül globális veszélyekkel fenyeget például a rendelkezésre álló erőforrások kritikus csökkenése miatt. Az ilyen és ehhez hasonló problémák globális összefogást és egy közös egyezményrendszer kialakítását, vagy egy már létező egyezménybe foglaltak megvalósítását sürgetik és teszik szükségessé.

Hangyafrász

Zendülés rázta meg a hangyabolyt, a szolgatiszt riadót fúj: műszak véget jelzett a kürtös, sztrájkolni fogunk mától te fürtös.

A nyugalom a hangyabolyban belül még látszólag tejes volt. Ki-ki tette a maga dolgát, a dolgozók dolgoztak, a harcosok harcoltak, a belső munkások szorgoskodtak. A látszatnyugalom alatt egy szűk „entellektüell” hangyacsoporthoz már a nemesebb gondolatok mezején új jövőt látott kibontakozni a későbbi nemzedékek számára. Sunyonyogva, csendben terjedt a híre mindenfele, de senki nem beszélt róla. Amikor – a Mindent Eldöntő Testület kivételével – a hírt már mindenki megkapta, kitört a hangyabolyban az eddig elképzelhetetlen. Dolgozók és katonák együtt rontottak rá a Mindent Eldöntő Testületre, kivétel nélkül likvidálva azt. A királynőt csak azért hagyták életben, mert kódoltságukban tudták, hogy utód létrehozásra képtelenek. Úgy gondolták, ha majd a hímeiket nem ölik le a királynő megtermékenyítése után, és a petéket nem kódolják, akkor egy igazságosabb, szebb hangyatársadalom jöhet létre, ahol rendesen, családokban a gyerekek dönthetik el önnön jövőjüket, minden előkódoltság nélkül.

A rövid életű hangyák zendülő csapatának első generációja elmúltával a jövő elkezdődött. Már nem volt szükség a királynőre sem, így kegyetlenül, hatalmas testű mozdulatlanságában, a petegyárat megölték.

A szép jövőben furcsa torziók fakadtak. A teljesen elhanyagolt hangyabolyban belül, minden család a legjobb apartmanokra pályázott. Az ez irányú helyezkedések napi tömeggyilkosságokhoz vezettek, egymás közti harcokban. A gyerkőcök mind egy szálíg vezető beosztásra pályáztak, pedig a zendülés minden ilyen funkciót törölt, és az ezt betöltőket likvidálták. Katonák nélkül kész csoda, hogy egyáltalán életben maradtak. Inkább nem ettek, de a megvetett dolgozói szintre egyikük sem akart vissza süllyedni. Egész napjuk tespedés, pöffeszkedés, kivagyiskodás, urizálás és egymás túllicitalásával telt.

Már három generációval voltak túl a zendülésen, mikor néhány tudós, akik a féltve őrzött kódoló-szerek rejtekhelyét még ismerték, súlyos döntést hozott, bár tudatában voltak, hogy azzal magukat is megsemmisítik. A zendülés jó szándékú volt, olyan ablakokat nyitott meg a hangyáknak, amire kódolt korukban nem csak nem számíthattak, nem is gondoltak. De az egész társadalom számára ezen szűk csoport szerint minden félre sikerült. Egy drákói beszabályozott világból, a teljes szabadosság még sokkal diabolikusabbat csinált. Fontosabbnak vélték a működőképes, biztonságos társadalmi visszarendeződést, még ha az teljes jogfosztottakká és a kódoló bizottság kénye-kedvének kiszolgáltatottá is teszi az egyedeket. Szemükben az összérdek, elnyomta az egyéni, főleg, hogy láthatták az egyéni önrendelkezés tejes csődjét. Arra nem gondoltak, hogy még néhány generációnyi várakozás, akár pozitív irányú elmozdulást is eredményezhet. Ők akkor, ott éltek és döntöttek.

Hogy tervüket véghezvihessék, orvosnak álcázták magukat. Ez a már létező egyedek utókódolását tette nekik lehetővé, gyógyszer gyanánt beadva azt. Így, ugyancsak részleges eredményt értek el, a teljes és feltétlen dolgozó, katona stb. átalakulás már nem történhetett meg, ám a boly mélyén már hízott a jól elrejtett új királynő, akit ők is csak petegyárnak neveztek maguk között, hiszen többszázszoros hangyányi élete alatt, pár másodpercenként, megállás nélkül potyogtatta a petéket. A stratégiájuk kivitelezéséhez, az egész bolyt érintő járványt hirdettek ki, majd a kódoló-szereket beadagolva olyan fél mulya egyedekké degenerálták a létező állományt. Az új petéket már a megfelelő algoritmus szerint, százalékosan kódolták. Nem kis önfeláldozás volt ez részükről, hisz a zendülés-kori mézárálás koty-fitty volt ahhoz, amire a katonáknak kódolt hangyától számíthattak.

Valahogy úgy próbáltak meg viselkedni, mint az egykori Tanács tagjai, a funkcionáriusok és a hadvezérek, akik a nyakuk alatti csápokat bezárva és megigazítva, vigyázzállásban várták a véget.

Jól sejtették... A legelső kitermelt harcos réteg érzéketlenül és feltétel nélkül, pontosan végrehajtotta a számukra kódoltság hiányában ellenségnek értelmezett, teljes társadalom kiirtását.

Miután az emlékek foszlánya sem maradt meg a zendülésről; a nem gondolkodó, robotszerű hierarhizált egyedek ismét roppant jól működő hangyatársadalmat hoztak létre.

Az egyetlen felmerülő kérdés: Mi végre?

Mogyoróssy Sándor Dániel versei - *egy fiatal Beregszászi szerző bemutatkozása*

A beregszászi Zrínyi Ilona Középiskola 7. A osztályos tanulója (magyartanára Kenyeres Mária). Alaptermé- szete csöndes, halk, igazi művészként. A figyelmet ma- gára először fogalmazásaival vonta, majd kiderült, hogy a lírában is tett próbálkozásokat. Tagja a Bóbita amatőr színjátszó csoportnak, többnyire mellékszerepeket, szo- lid monológokat vállal. Egyenlőre nem tudja meghatá- rozni, konkrétan mi ösztönözte első verse megírására, de mindannyiunk öröme – ír. Egy éve különdíjat nyert a KMMI irodalmi pályázatán vers kategóriában, de csak azért, mert nem érte el a szükséges minimális korhatárt, a 14 évet.

Alább néhány versét közöljük.

Szeretlek

Elindultam hosszú útra,
nincs akadály, mi feltartna.
Perzselő pusztán gyaloglok,
S ekkor is csak rád gondolok.

Eljutok hozzád, ígérem,
Hogy út közben megálljak? Nem!
Nem állok meg, míg nem látlak,
S téged a karomba zárlak.

Horgászkaland

Elmentem horgászni,
Leültem pecázni.
Fogtam egy kishalat,
Ő, szegény, oly riadt!

Felakadt horgára,
Ott úszott egy csuka.
Bedobtam a vízbe,
A csuka elvitte.

Alig fárasztottam,
Egyszer berántottam,
Kiugrott a partra,
El is kaptam nyomban.

Így telt el a napom,
És a horgászatom.
Máskor is pecázok,
S jó fogásra várok.

Döntés

Élet vagy halál,
Ez nem fontos már.
Most döntenem kell,
De lelke nem mer.

Élni jó dolog,
Holttest nem vagyok.
Nem fekszem porba,
Kímélj meg nyomban!

Látomás

Országok közt vándorlok,
S a hazámról álmodok.
Mint üstökös az úrben,
Úgy szállok el a szélben.

Testem varjak csipkedik,
Húsom ízét élvezik.
Többé haza sem érek,
S szinte már alig élek.

Tisza

Vándorlok az országúton
Megállok a Tisza-parton.
Milyen csodás, mily gyönyörű,
Napfény táncol körös-körül.

Kenyeres Mária versei

Fohász

Adjatok egy tenyéryi földet,
hová lehajthatom a fejem,
engedelmes rögök ölébe
szép reményem eltemethetem.

Megbújok az éji homályban,
hol nincsen dobpergés, csatazaj,
a felragyogó csillagokkal
elcsitul az örökös moraj.

Leborulva a csöppnyi földre
otthonra talál fáradt szívem,
hát ölelem e szent hajlékot,
mint egykor: hűen, szerelmesen.

Ítélet

- Kövezd meg! – zúgja a tömeg.
- Irgalmazz! – súgja a szél.
- Feszítsd meg! – ordít a vezér.
- Bocsáss meg! – sírja a tél.
- Hallgassunk! – mondja a gyáva.
- Én félek! – suttog a lány.
- Nem szólok! – fénylik több szempár.
- Nem lehet! – kiált egy ifjú.
- De hát én... – mondja a vádlott.
- Hallgass! – vádol a vád.
- Nem vagyok...
- De igen! És nincs tovább!
- Hadd legyek... – Nem kellesz!
- Nem tudod... – Nem is kell már!
- Nem igaz! – Nem fontos az már!
- Menj! Nincs szükség rád!

Végzetem

Magamat buzdítva

József Attila
végzete sorsom,
lélekórámon
könny ketyeg,
csüggeszt éjszaka
rideg vánkoston,
hol hálótársam
gyötrelem.

Dankó-szívemet
bankókra váltva
zúzom szét buta
köveken
mindennap, mikor
hitemet hágja
sebekből ömlő
sejtelem.

Ítélet dördül:
mellemen lábnyom,
rongykacat élet
jár nekem –
S hogy ez se legyen
társam, barátom:
hátba szúr orvul
végzetem.

Áll, vár valaki
magamtól távol,
túl a megdermedt
síneken.
Ő is én vagyok:
hontalan vándor,
egy tiszta szívű
idegen.

Beteljesedik
végzetem
– Attila fogja
a kezem.

Brátán Erzsébet képversei

Holdfiú

Idenézz,
Nézz ide most!
Mesélek kedves,
Figyeld a mesét!
Egyik napon éppen,
Üldögéltünk fotelben,
Nemrégiben, múlt héten,
Vendégeket vártunk éppen,
Ahogy ott mélán merengtem,
Kisfiam arcát aznap elnézegettem,
Hasonlít a Holdra, azt már észrevettem.
Nézem, s csodálom azt a félhold ábrázatát,
Anya a kisfia arcában most egy szép álmodat lát!
Nézzétek csak, jé, olyan, mint egy kis holdacska!
Persze, hiszen fenn van mindig egész éjszaka!
Vágta rá erre hangosan nevetve az apja,
Mindenki kacagástól hasát fogta!
Nevetve törölgették a könnyeiket,
De egy anyát eltéríteni nem lehet!
Szeretetre méltó gyermekemben,
Továbbra is a Holdat felismerem!
Amint áll a kissé előreáll,
Olyan rajzolt félholdat formál!
Ám főleg, ahogyan megszólal,
Egy lesz az álla, az égen a Holddal!
Becézgettem mosolyogva, neved legyen,
Én drága kicsi fiam, most gondoltam egyet,
Minek nevezzelek, mi legyen beceneved?
Támadt egy jó ötletem a neved legyen:
Ezentúl Holdfiú!

Szerelmes vagyok

*** ***
* szerelem szerelem*
most megremeg a kicsi szívem
határtalan örömben. Mindig várok rád
* várok rád, mindhalálig csak terád. Amikor*
* a szőke szellő dudorász, fodros fátyolfelhő*
lesz az új varázs, gyere gyorsan a karomba
átölellek titokban. Boldogan víg utakon
együtt megyünk szerelmesen, rólad
is énekelünk, testünk, lelkünk
összeforr, nem félünk
már a holnaptól.
Szeretlek!!!
imádlak
puszi
&
*

Őszi levél

//////
///
//
//
Őszi mese // kedvesen.
Felszökell vígan a // morajló őszi szellő és az
erdőt vad morogva átszeli // gyors paripán vágat egy
sziszegő rőt levélhad, mit // a maga előtt sodró szélvihar
zord hátrahagy. Héttalvó // sudár gesztenyefa, reszket, és
szép csendesen vetkezik, //csepereg az ólmos eső, a hordó
is megtelik. Bíbor bársony // hull a földre, gőzölög a friss
avar, s levélszőnyeg hullik // alá, lassan mindent betakar
Álmodozó puszta vadon // fölött elszív a lomb, a lomb
Visszasírják még a nyarat, // de már nincsen irgalom.
Beköszöntött az új évszak, // ám a nap még integet
* Viszontlátásra világ // mindenség, sziasztok *
bús emberek // így mosolyog ránk az
évszak. Visszatérni a régmúltba
*soha többé nem lehet!** Álmodjatok hát*
*szépeket!**Pápá!***

Ha köd szitál

^
^
/Amikor\ ^ /őszi köd\
/szitál, fáradtak az\ /emberek, esik eső\
/gyémántfényel csillogva száll magasból az ökörnnyál\
/nem hegedül már a tücsök, eltörött a hangszere, mérges szellő\
/kerekedik fátyolfelhő messze megy, azt\
/üzente az őszapó peregnék már a levelek emberek készüljetek\
/hosszú lesz ez a tél nagyon, ki nem fűt, az didereg! Miről mesél\
/a héttalvó komor zord esőfelhő és a megtépett\
/bokor, rekedt hangú kismadárka száraz ágon bólogat, visszasírja\
/egymagában a forrongó szép nyarat, rá kell jöjjön\
/aludni tér a természet, a múlt vissza\
/soha, soha, tényleg soha nem\
/jön már, nem jön már\
/élj a mának\
/boldogan\
/most!\
/&\

Giriczné Gyányi Mária versei

Ponyvaregény ebéd helyett

Könyvszagú lehelet arcomba
vág ahogy lapozok tovább
elképzelt románcok csomóit
bogozva magamat is láncra
verem, észre sem veszem
hogy delet üt az óra.
Harangszóra csattanó csókok
csörömpölve szóródó bókok
közt lassan kihűl a
szerelem íze fojtogat
zsíros foltokat hagynak az
ölemben csöpögő szavak.

Magány

Szék támláján kapaszkodva
várom végre rám találsz
erőm lassan beivódik
a sötét fa ereibe
táplálja a magány éhes
gyomrát. Testem ernyed
ráncai közt néhány
fakó vallomás körvonala
látszik de már nem játszik
fény a rozsdás gombokon.
Lelkem mint levetett rongy
fáradtan összerogy egy
szétfoslott kiáltás tűnt
el a padlórepedésben.

Porcelán szerelem /egy tortadíszhez/

Dermedt kézfogás
megkövült szorítását
őrzi szoborba zárt
szerelem dobban
a porcelán szívekben.
Talpak alatt egy
ismeretlen tánclépés
néma sóhaja s óhaja
mozdulatlanságba fullad.
Poros némaság kavarg
körbe fáradt percek
hullanak a földre
egy elképzelt csók csattanása
kiált fel a csöndben.

Dobos Tamás - Ördögi kerék - *Tisztelgés Jim Morrison előtt*

kérdés

Eltört fény
csillog szemeimben.
Ismeretlen lény
kullog konyhakertemben.
Egy kérdés
morog bennem.

Mit láthatok
vakító szerelemben?

ördögi kerék

Ma egyedül,
dühösen ébredtem.
Lelkemen komorság ül.
Eltévedtem.

Holnap szerelem
vidítja lényem.
Felismerem.
Nem tévedtem.

bohóc

Meglepő, s megnyerő
mosolyod utánozom
sikertelenül bohóc
barátom.

Üres hegedűtokod
sírva árválkodik, s
krumpli orrod
náthától pirosodik.

Miben leled örömed?
Nyomorúságos életosztónöd,
tehetséged miért égett
ki belőled?!

Mond hát bohóc?!

ajtók

Alulról, belülről...

Itt bent fakad a
forrás.
Belőlem mélyről,
tudatomtól pár
mértöldnyire
stoppolva lelkemben
nem állok meg
magamnak.

Nem tudhatom mi
történne velem ha
találkoznék
önmagammal.

Csak lépcsőzöm
érzelmeim házában,
benyitok minden ajtón,
míg teljesen el nem
veszek a világban.

S eltűnök egy
sötét csapdában...

csavargó

Elégetem a pénzem, ami
amúgy sincsen.
Hátrahagyom a kötöttségeket, s
nem fogadok el segítséget.

Járom az utamat,
letaposom csukámat.
Csavargó életet élek, mint
egy igazi hobo lélek.

Dobos Tamás - Ördögi kerék - *Tisztelgés Jim Morrison előtt****Whiskey bár***

Iszom a levegő bűzét
bárhová megyek is.
Füstös helyen mérik a
királyok szeszét...

– Hé ember!
Tölts egyet! –

Sarokban bujkáló szerelem
gyújt lángot bennem, s
alkoholtól bűzlő lelkem
önt belém bátorságot...

Olcsó whiskey bár
otthonom nappalija.
Betéved minden ismeretlen árny
ijesztő, ápolatlan profilja.

Magamba tolom e fertőt, s
elvágom a füstfelhőt...
– Hé! Csapos!
Kérek még egy kört! –

útszéli blues

Ne nézd a térképet.
Menj tovább barátom.
Az út oda visz, ahová méysz.

Rúgd a port szelek
rongyos arcába.
Köpj egyet.

Útszéli rendőrök tarifája.

Kopott cipőd legyen
mér földjeid tanúja.
A táj züllött oltára.

Ne nézd a térképet.
Menj tovább barátom, míg
tart az életed.

Gyíkkirály: a lotyóhoz

Ég Veled Te éjszaka
fénylő város!
Nézz utánam! Ez hátam kirakata.
Távolabbról pillantok rád
forró-vérű lány.
Szeméremajkad mosolyog rám.

Nemrég küldött meghívót
olcsó lábai közé.
Még nem válaszolok. Órlódjön
kuncsaftok közt.
Pénzem nincs. Szegény vagyok.
A bérletem lejárt rég.

Nem tudom, hogy kívánlak e még...

Ma nem, holnap igen

Ma üres a zsebem
és a gyomrom.
Hiányzik a szerelem
és a kényelem.

Ma nem jutok el sehová
és éhes maradok.
Ezzel beérem, s
ma nem hazudok.

Majd holnap élek.

reggel és este

Reggel még búcsúzkodtam.
Ő sírt, én rab voltam.

Este mást öleltem,
berúgtam, s szeretkeztem.

Így mennek a dolgaim
kedves barátom.

James Douglas Morrison (1943. december 8. – 1971. július 3.)

Götli Kinga Réka versei

A Szó

Szabad vagyok
Szabadságom maga a szó

Hallom, látom, érzem
Bennem az egész él

Nem értik, mit mondok
Nem él bennük a szó

Mondom, mit gondolok, s másokban másképp szól
Vagy hozzám beszélnek, s nem azt hallom,
mit ők hinni vélnek

Nem egyet beszélünk egyként?

Pedig Él a Szó
Tudom
Kimondva, s kimondatlanul

Szabad vagyok
S szabadságom maga a szó
A Magyar Szó

Értelem
A cselekvő érzelem
Bennem

Él az Egész
Kimondva, s kimondatlanul

Tollat adtatok kezembe
S bennem megszólal
A Szó

Fölemel
Meggyötör
Kimondva a kimondatlant
Bennem a jót
Az örökké élni valót

Legyen hát Tiszta a Szó,
Mit mondani vágyok,
S legyen szabadságom örök,
Miként az Magyarnak való!

Én élni vágyom, s szabadnak lenni,
Kiben lüktet a Szó
Mind, mi Magyarnak való!

Kimondva, s kimondatlanul

De mondom, ha akarod
Tedd, hidd, cselekedd

Eszmélj, s kiálts
Zengd az Életnek Szavát!

Lüktessen Benned is
Éledjen Szívedben is

Kiálts!
Zengd az Életnek Dallamát

Szabadságunk Örök!
Bennünk Él az Élni Való

Szabadságunk maga
A Szó!

Varázscsillagok, fényszikrák

Cikázó eleven szikrák
Pulzáló fénymagok keringnek
Táncuk a csend hangjára születik
Varázscsillagok hullanak rám belőlük
S bőrömön át testembe esnek
Csengő hangokká válnak mind
Szívem lesz ritmusuk
Fényszikrák pulzálnak
Ébredő hangokként
Testem templomában
Eleven magok
Ahonnan én is vagyok
A végtelen bennem újjá éled
Magam vagyok
Magam a Mag
Fényből test

Götli Kinga Réka versei

A fénylő test
 Varázscsillagként szikrázok
 S tündöklök
 Neked
 Fényvirágot hajtok szívedben
 Eleven élő, s örök lángot
 Fényszikrából kibomló
 Gyönyörű, fényhangú virágot
 Szívedben virulón virágzok...

Gondtalan gyermek

Bátortalan gyermekként tipegek,
 S pislogok nagyokat.
 Pedig sürget az idő.
 Felnövéssem ideje.

A kapu már nyitva.
 Terelgetnek és szólnak is:
 Kérem, ne tessék visszafelé nézegetni!
 Hát nem nézek, csak gondolok néha...

Honnét is indultam.
 Mert ugye azt kell.
 Tudni a kezdetet, s az érzetet,
 Mely cseperedett bennem és én vele, s általa.

Haladok.
 Mert haladnom kell!
 Másként az nem lehet!
 Tipegésem lépéssé válik...

Felnövéssem ideje sürget,
 Hogy ismét gyermek lehessek.
 Gondtalan és Szabad!
 Ki a Boldogság karjába,
 Már Önmaga szalad!

Analízis – Leválasztva

Leválasztanak, mint gyermeket a köldökzsinórról.
 Mindenről, mi kötelékként tartotta testemet.
 Saját létezésem tanulom.
 Külső szemlélője vagyok magamnak.
 Saját filmjeim előadására jegyet kapok.
 Megnézem mind.
 Figyelek.
 Leválasztva lebegek.
 Elsuhannak mellettem az árnyak.
 Rájuk pillantok, majd tovanézek,
 Új képek mozdulnak, színesek.
 Elemzek.
 Honnan jönnek, s hova tartanak.
 Mi a szándékuk, s nekem velük.
 Leválasztásom csendes merengés.
 Az Idő társaságában,
 Mégis minden végtelen.
 Megnézem a jót, s a rosszat.
 Tükröt tartok eléjük.
 Ahogy magam elé is.
 Szemlélek.
 Az univerzum az anyaméh,
 S én benne lebegek.
 Nem pányváz ki semmi sem,
 Nem húz, nem tart,
 Csak szabadon hagy.
 Rám bízva lélegzetem.
 Leválasztásom szükségszerű.
 Bennem a Forrás él.
 A Forrás ÉL!
 Ott lüktet szüntelen.
 A kötelék bennem van.
 Nem külső kapcsolat.
 A Forrás bennem él...

Pálinkás Imre - Stációk

KERESZTÚT

Bennem éltek,
kik szerettetek.
Szerettedek?
TEMETTETEK!

I.

Könnyekkel szemedben,
de a szót kimondtad,
tétován, félve,
halkan suttogtad,
épp úgy fáj neked
végső ítéleted,
véget ért türelmed.
/Az úton elindulok,
add vállamra keresztet/

II.

Keresztem
szerelemből ácsoltad,
öleléseinket,
vágyainkat ráraktad,
szemed lehunytad,
még búcsút intettél,
még szóltál,
még vártál
valami csodára,
de csodák nem léteznek,
az álmok véget érnek.

III.

Mint fájó életemben,
hol mindig dombra mentem,
lépek most.
Élő, érző lelkeken,
cipelem terhem.
Keresztem
súlya alatt elbukok,
arcom bűneim sarában,
kezem nyújtom feléd,
maradj velem!
Térdelni megtanultam,
az alázatra rátaláltam,
míg rád vártam.

IV.

Szavam csalt könnyeket
szép szemedbe,
fúrt kegyetlen tuskét
ártatlan lelkedbe.
Most fizetek,
véremmel mosom le könnyeid,
elrabolt álmaid,
megtaposott vágyaid.
Könnyed és vérem,
egy halott szerelem!

V.

Nap süttött ránk,
mosolyt simított arcunkra,
nyár este ölelt magához,
s az éj hozott nyugalmat vágyainkra,
de közben
lelkünkben
cipeltük a keresztet,
s cipeljük még
minden létező pillanatunkban,
félve, hogy súlya roppantja vállunkat.

VI.

Vedd kendőd, s töröld le arcomról
vérem, veritékem,
érted hullott könnyem, eltemetett szerelmem,
töröld le
a végig sem álmodott álmunkat,
ajkunkra fagyott csókunkat,
vágott ölelésünket,
ezt a sosem-volt szerelmet,
töröld le tévedésedet,
a lelkedben örökkön felsejülő fájó létezésemet

VIII.

Könnyed gördül arcod érző bársonyán,
szemedben csillan, áttörve az éj homályán.
Sírsz, siratsz és siratod magad.

Töröld le könnyeid!
Mosolyogj!
Nézd! Rád nevet a világ,
várnak rád az új csodák.

Pálinkás Imre - Stációk

De vigyázz!

Majd, ha jönnek a magányos éjszakák,
s felcsendül valahol halkan
egy már majd' feledett dallam,
nem is az éjszaka félő csendjében,
csak ott belül, valahol a sejtjeidben,
s a magány könnyei lelkedben,
az emlékek medrében,
megállíthatatlanul patakzanak,
hallgató szívedre hullnak.

IX.

Még nyúl feléd kezem,
még vágyom,
hogymaradj velem.

Megtanultam az alázatot,
megismertem a bánatot,
megízleltem csókokod,
voltam az álmod,
lettem a gyalázatod,
s leszek
egy örökké visszatérő gondolat,
mi elúzi az álmokat,
leszek a fájdalom,
mi beléd mar,
s temeti a vágyakat.

X.

Fázom.

Lelkem vetkőztetted meztelenre,
szögeid szaggatják húsom.
Letépted álcám, múltam meztelen,
bújnék hozzád, így piszkosan, véresen.

Kioltottad tüzem, a parazsat taposod,
kereszttem törött vállamra rakod.
Metsző hideg jeges szél vág arcomba,
cipelem magam, s téged, fel a dombra.
Koponyákon járok, élő, síró lelkeken,
kálváriám - mert megszülettem - végtelen.

Fázom!

Szánj meg, ha akarod, tedd hideg értelemmel,
engedd, hogy betakarózzak forró testeddel!

XI.

Utunk végén járunk,
égbe szállt álmunk,
állítsd fel keresztet
s tedd azt élő, érző lelkemen!
Jaj-szavam ne halld,
ne éld meg szégyenem!
Ne nézz rám!
Akkor szenvedésem nem látod.
Ne nézz vissza!
Akkor nem fáj köddé vált álmod.

Zárd be szíved,
dolgod néma-kegyetlen tedd!
Lelkem mellé szögezd fájó lelked!

XII.

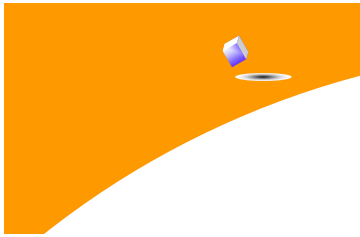
Jézusnak könnyű volt /vagy csak könnyebb?/
a jövőbe látott, én csak a múltat láthatom,
/ha nem szégyellem/
de ha végignézem - Isten látja igazam- nekem könnyebb
döntenem,
azt hiszem /úgy érzem/ döntöttem!
Létezésem végére értem.

XIII.

Most már végy öledbe, ringass örök álomba,
dúdold nekem dalunkat, meséld el álmunkat,
add halott számra jeges csókokodat,
könnyed mossa le vérem,
már nem kérem, hogy mondd:
s z e r e t l e k,
s már nem félek, semmit sem érzek, csak nézlek.
Nézlek messziről, egy más világból.
Nézlek némán, téged féltőn,
az elmúlásból.

XIV.

Építs falat mulandóságomra
közönyből,
felejtésből,
eldobott szerelemből,
keserű álmokból, tűnő vágyakból.
S ültess mellé egy virágot,
hogymaradjam mindig mosolyod,
lássam szép szemed csillogását,
éljem a végtelenben szerelmünk temetett álmát,
álmodjam rólad,
míg a véget nem érő idő lebontja a falat.

KELET Folyóirat

tanítványi láncolat irodalmi klub

Főszerkesztő: Szinay Balázs

Mostani lapszámunk rovatszerkesztői:

Rendezvényajánlók, beszámolók - Szinay Balázs

A mű születése - Szabó László, Boér Péter Pál

A mű debütálása - Brátán Erzsébet

A szerzőség megélése - Brátán Erzsébet

Társadalom és kritika - Szinay Balázs, Boér Péter Pál

Versrovat - Mogyoróssy Sándor Dániel, Kenyeres Mária, Brátán Erzsébet,
Giriczné Gányi Mária, Dobos Tamás, Götli Kinga Réka, Pálinkás Imre

A folyóiratban található művek közléséhez a szerzők hozzájárultak. A folyóirat kereskedelmi forgalomba nem kerül, tartalma pdf formátumba letölthető, szabadon nyomtatható. Az anyag nyomtatott formában való megrendelésére lehetőség van a nyomtatás és a postaköltség árának megfizetésével. Érdeklődni ez ügyben a szinba@gmail.com email címen lehet.

Elérhetőségek:

Klubunk weboldala: www.lancolat.socialgo.com

Folyóiratunk weboldala: www.keletfolyoirat.blogspot.com

Könyvkiadás: www.wix.com/szinba/PTLKOMI

A folyóirat tartalma az *1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról* alapján szerzői jogvédelem alatt áll, bármilyen tartalom felhasználása és terjesztése a szerző/k engedélyéhez kötött.

Vegyél részt te is munkánkban és küldd be nekünk novelládat, versedet vagy cikket stb. amit szerepeltetnél folyóiratunkban!

E-mail: szinba@gmail.com
